

Válogatás
Csáji Attila

fényművészeti munkáiból
1977-2007

A XX. század végére a külső elszennyeződés mellett egyre tragikusabbá válik a belsők elszennyeződése. És ez korántsem kisebb veszélyforrás, mint egy esetleges természeti katasztrófa.

A művészetben belül is általánossá vált az érték orientáltság helyett az érdek orientáltság, a pancsolás a szennyben, a jelentéktelenben, a felszínben. A századelőhöz hasonlóan eljutottunk ismét oda, hogy a vizualitás lényegi áramlatainak, a művészi tendenciák alapirányultságának változnia kell..

A vizuális innováció rendkívüli eredményeket hozott, de mint fétis megbukott.. „A formai forradalmak / a formákkal és technikákkal való játékos szeretkezések után / eljött az ideje az elmélyedtebb hűségeknek”- írja Kepes 1977-ben.

Soha nem fogadtam el azt az avangard doktrínát, hogy a festészetnek vége. Fényművészetemmel parallel továbbra is festek. Bevezetőül néhány fényel értelmezett képet mutatok.

- A hatvanas évek első felében tisztázódtak, fogalmazódtak meg bennem azok az alapok, amelyekre későbbi munkáimat is építettem. Ekkor kezdett kiteljesedni „saját vezérlő mezőm”.
- A fény szerepe.
A belső és a külső fényé.
- Egy organikus, „éltető rend” igénye.
Szerves kapcsolódás. A múltba gyökerező, jövőbe ívelő maiság.
- A nyitottság megőrzése, és egy független emberi kutatómód vállalása.
- Ezekből következik az a felismerés, amit úgy fogalmaztam meg fiatal koromban, hogy:
„Az út folytatódik ott is ahol most a horizontot sejtjük” 1967

„A valóságot tünékeny képe idézi
és e tünemény valósága a fény
a megfoghatatlan érzékelhető
a megfoghatatlant érzékeltető
a fény mely a létünk
.....mely a befelé végtelen tér
mélységeiből
belőlünk árad” Cs.A.1962

Csáji Attila kiállítása 1970 „Műszaki 1000”
Megnyitotta: Mezei Árpád
Fotó: Haris László

Az Üzenetek-
Jelrácokban,
(1967-70),

melyek
számomra
elsősorban
szabadság
struktúrák
voltak, az
őskultúrák jeleit
idéző formák,
súroló fénnel
tovább
értelmezhetőek

Üzenetek-
Jelrácok
1967-70

Sivatag II. 1970
(Üzenetek-Jelrácso)

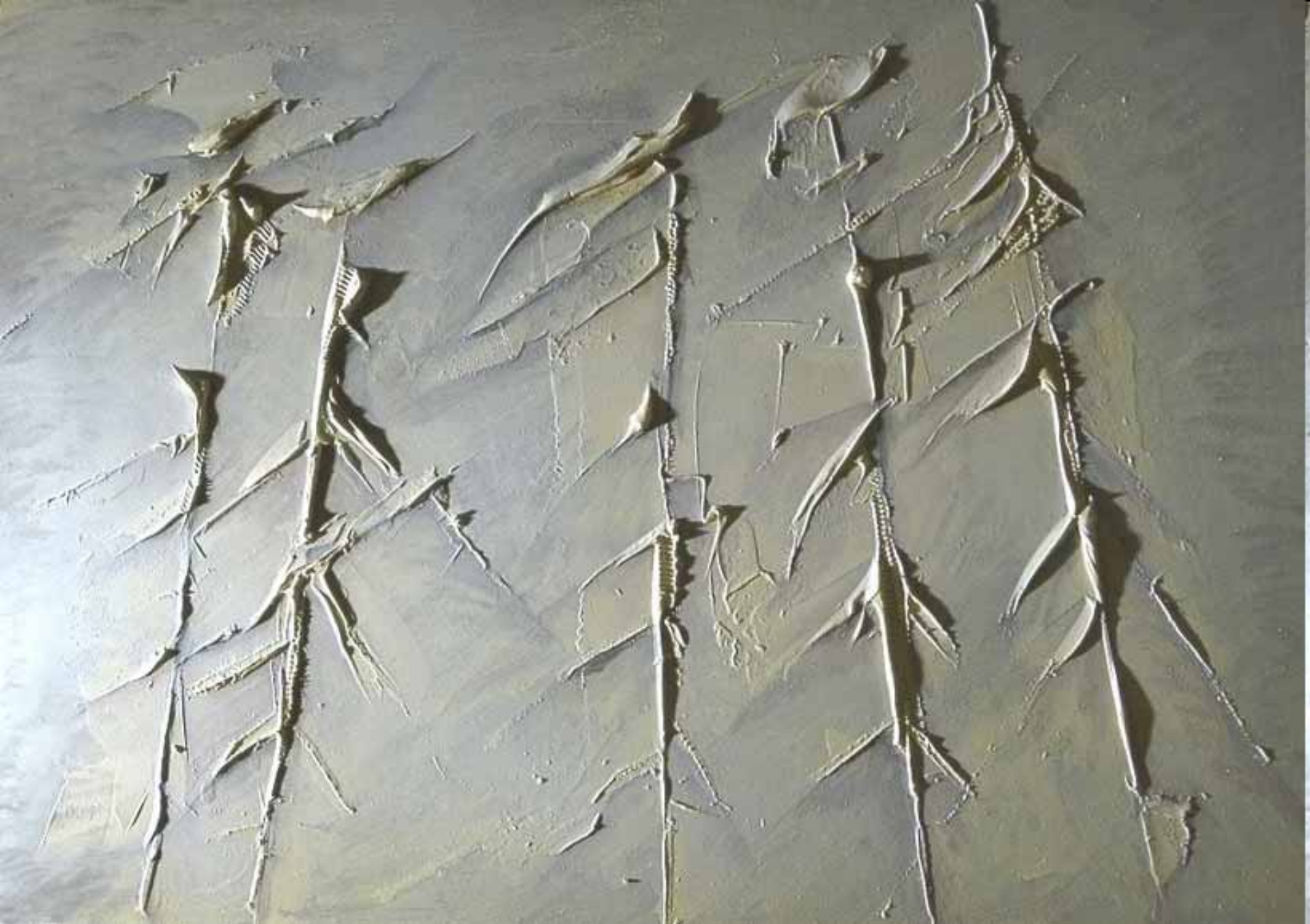
Part III.
1969

Éjszakánk éjjele
1976

Csapán néhány
nyom
1977

Jelek fehérben 1996

**A Bauhausban vetődött fel intenzíven az a gondolat
- Moholy Nagy László részéről – ,
hogy a művész közvetlenül a fényt alakítsa, ismerje meg a fény tulajdonságait,
s „teremtsen meghitt viszonyt”- Moholy-Nagy szavaival - a fény tiszta
ragyogásával,
a fényforrásokkal, az eltérő optikai eszközökkel.**

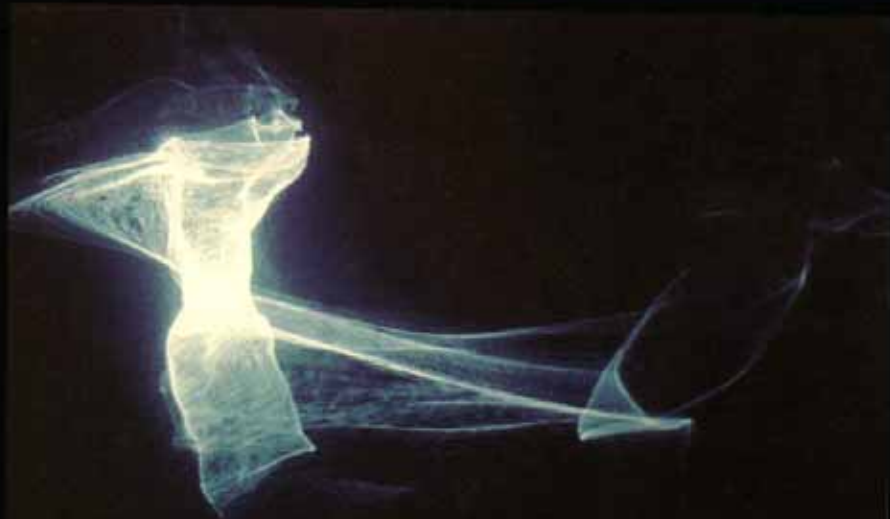
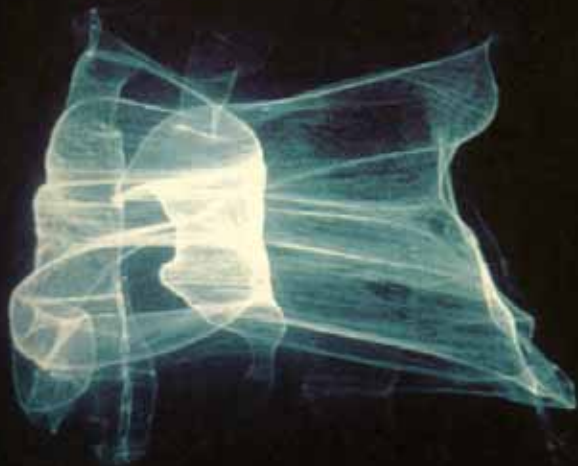
**Moholy prófétikus hittel hirdette, hogy
a jövő legtöbb műve a fényfestő feladata lesz.**

Jóval több mint egy fél évszázad telt el azóta, s az utolsó néhány évtizedben lezajlott opto-elektronikai forradalom folyamatosan átírta-átírja életünket, hozzájárult a hatalmi viszonyok megrendüléséhez és átértékelődéséhez, új eszközöket teremtett, mint a számítógépek, lézerek, nagy teljesítményű projektorok....

Ha ezeket összehasonlítjuk Moholy Nagy korának eszközeivel olyan, mintha lupét és egy elektromikroszkópot vetnénk össze. A fényművészet gondolata különösen aktuálissá vált. Az eszközök művészek által történő meghódítása a kor egyik alapvető vizuális kihívása.

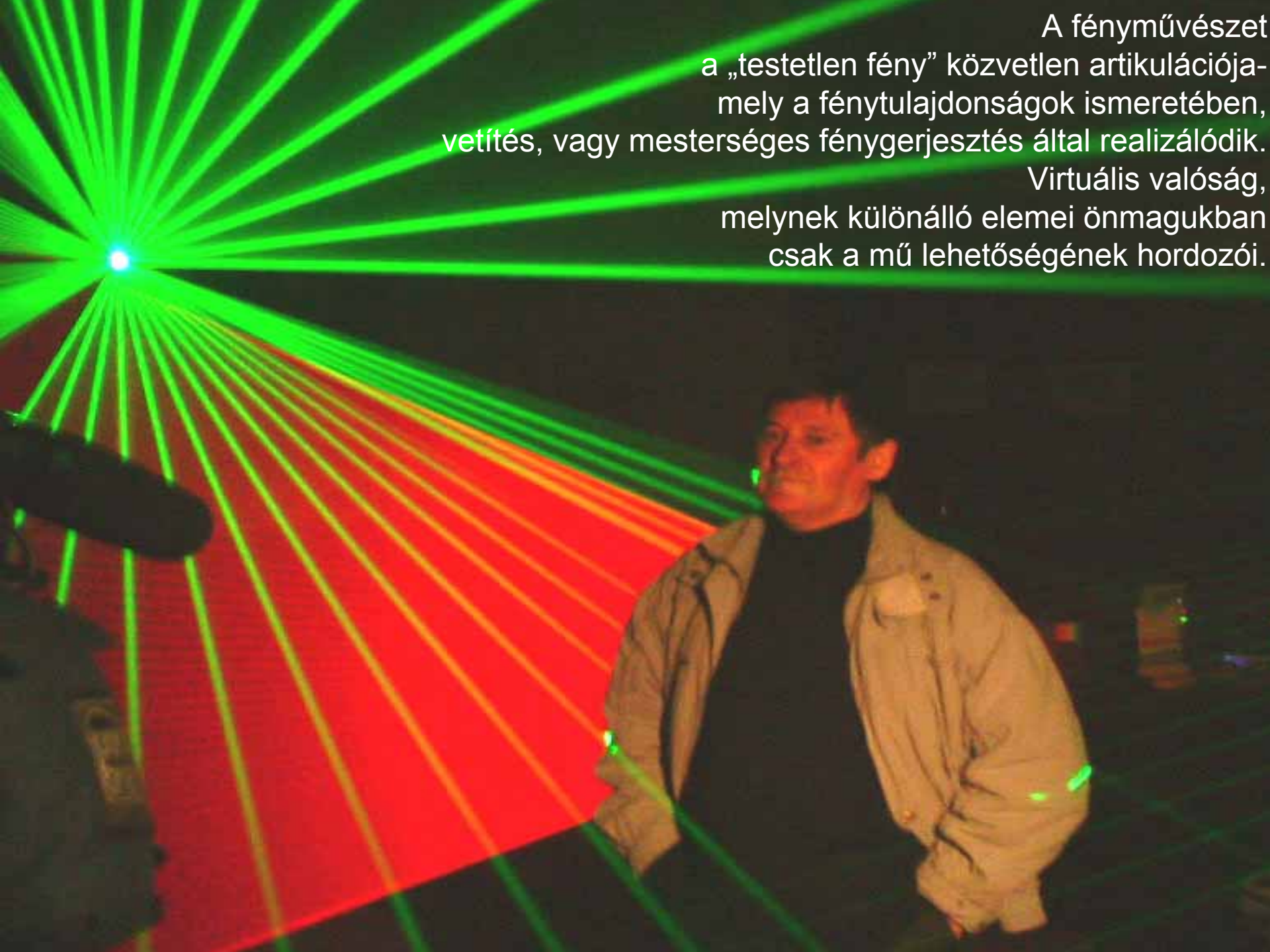

A Központi Fizikai Kutató
Intézet optikai
laboratóriuma, ahol a
kísérleteket elkezdtek
Kroó Norberttel
1977-ben

The background of the slide is a complex interference pattern. It features a central bright yellow-green spot that radiates outwards, creating a series of concentric, slightly irregular rings. The overall color palette is dominated by various shades of green, from dark forest green to bright lime green, with the central area being the most intense yellow-green. The pattern has a grainy, textured appearance, characteristic of a laser light diffraction experiment.

Célom az volt, hogy a lézer-fénytulajdonságok festői szempontú elemzésével, a káprázatban feltárjam az okozati viszonylatokat, hogy művészi elképzelések megvalósítására alkalmassá váljanak

A man in a light-colored jacket stands in a dark environment, looking towards the camera. He is surrounded by a dense array of bright green and red laser beams that radiate from a central point on the left side of the frame. The beams create a complex, starburst-like pattern of light. The man's face and jacket are partially illuminated by the green light, while the background is mostly dark with some red light visible.

A fényművészet
a „testetlen fény” közvetlen artikulációja,
mely a fénytulajdonságok ismeretében,
vetítés, vagy mesterséges fényerjesztés által realizálódik.
Virtuális valóság,
melynek különálló elemei önmagukban
csak a mű lehetőségének hordozói.

LÉZER FÉNYFORMÁK

elemzése
1977

30

20

24

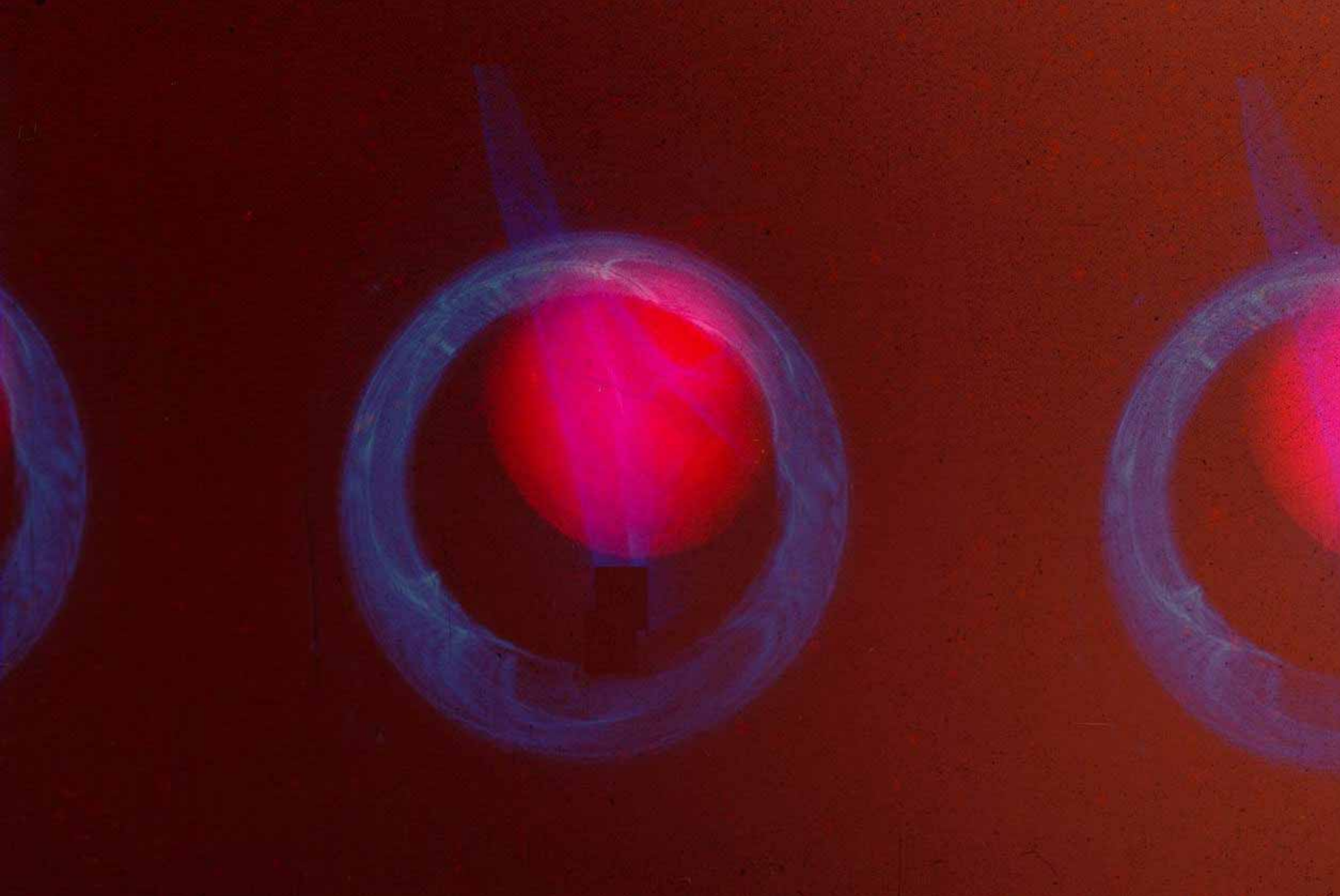
21

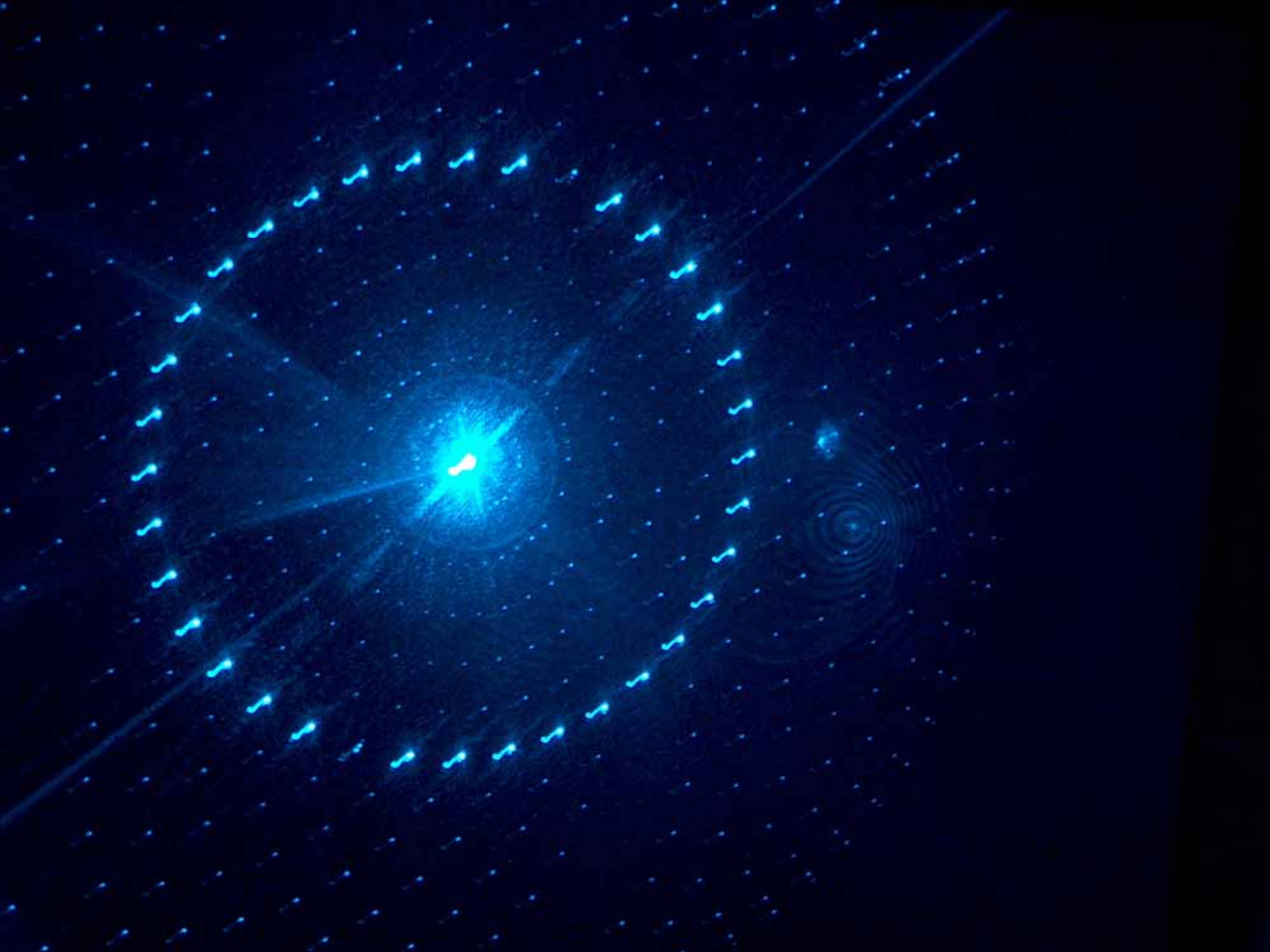
23

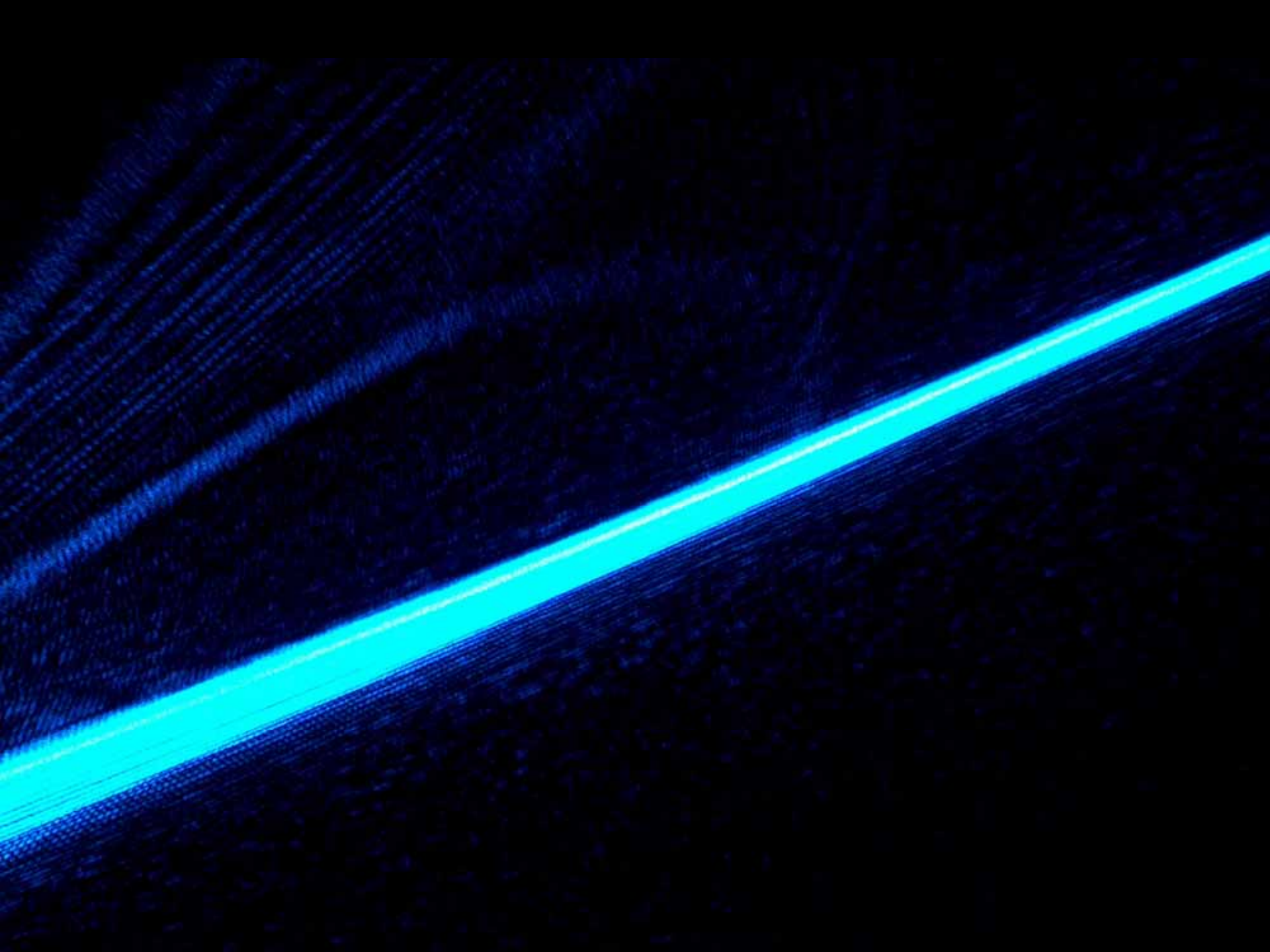

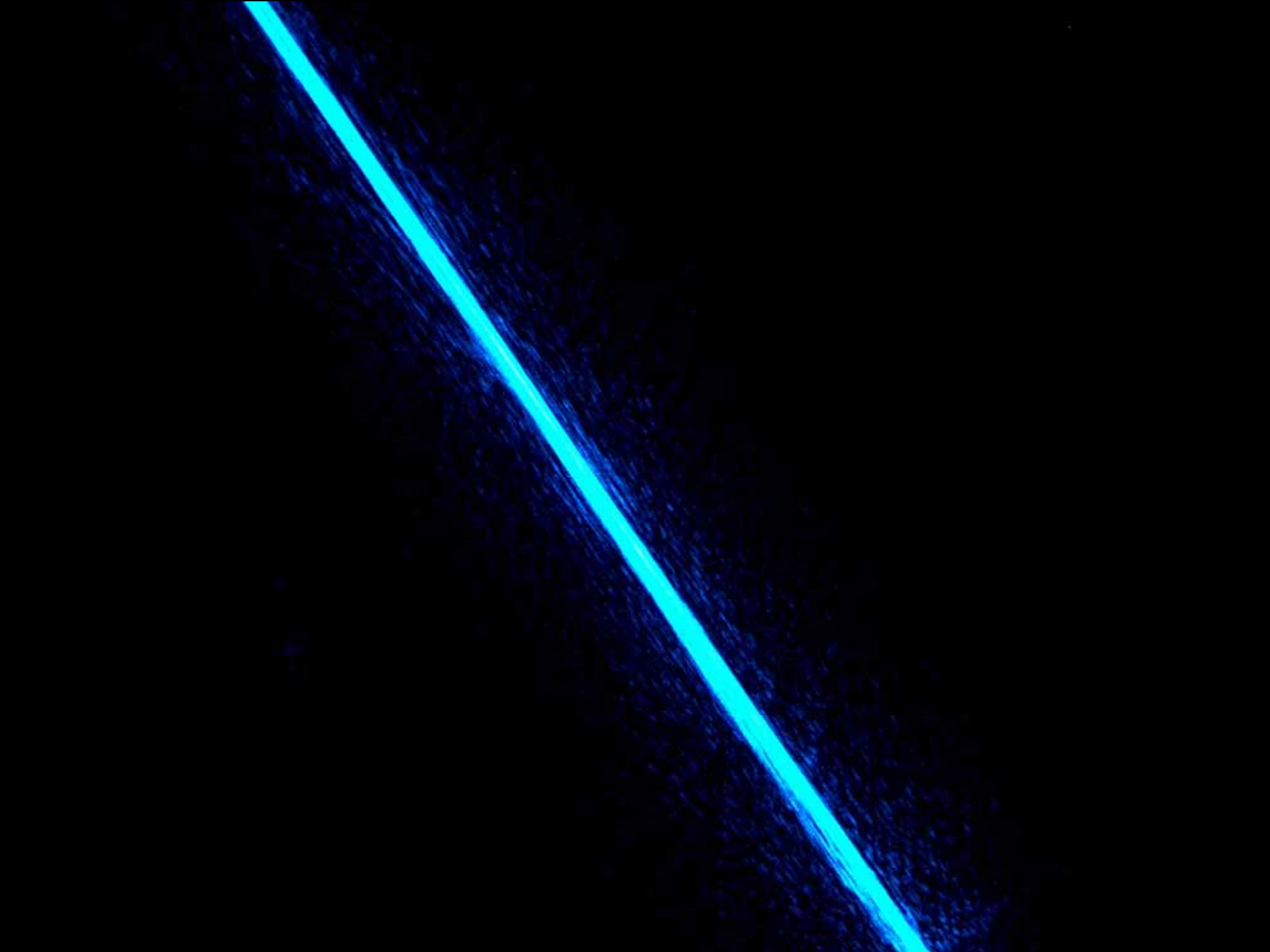
22

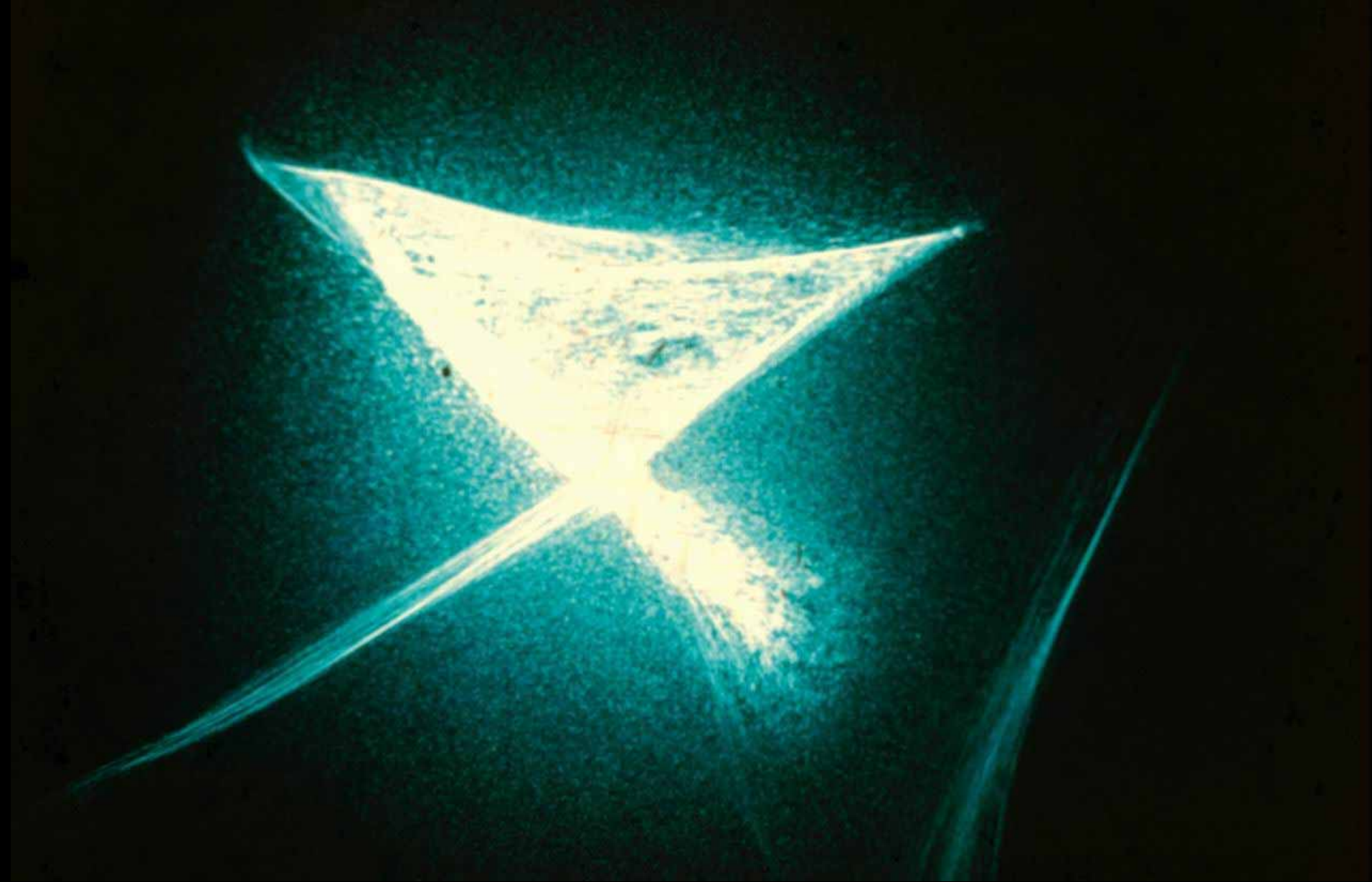

Forma elemzés: alapformák

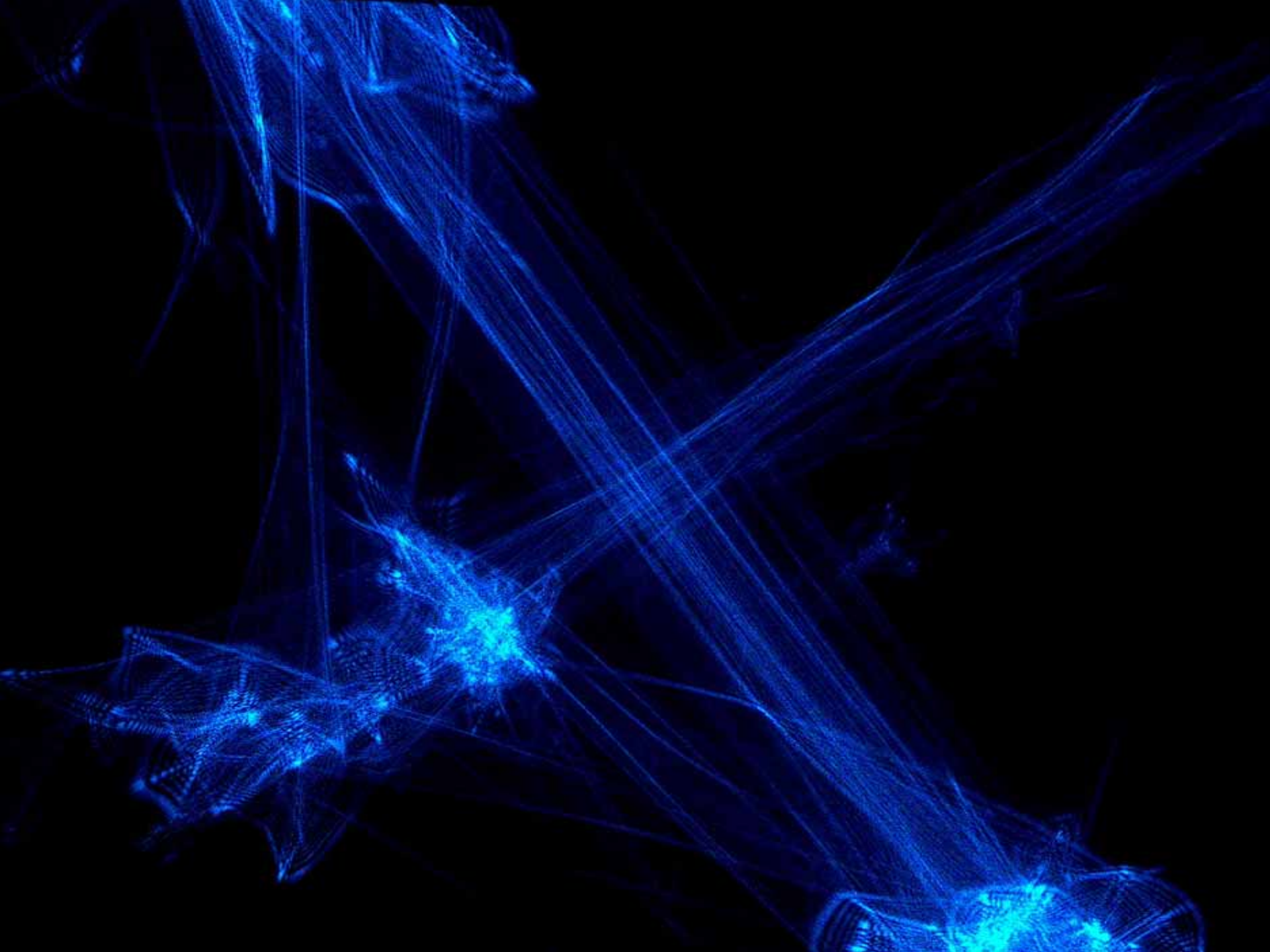

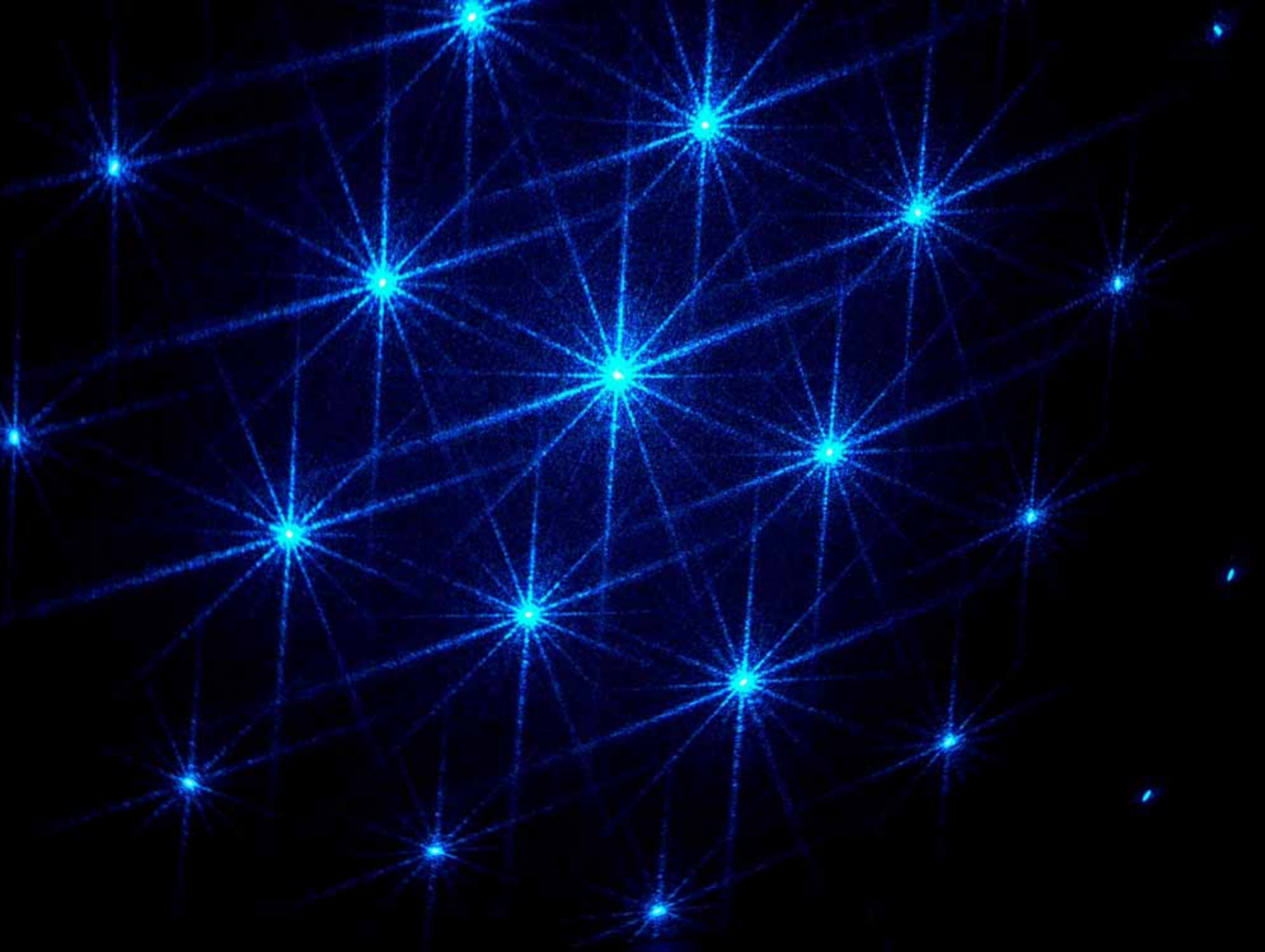

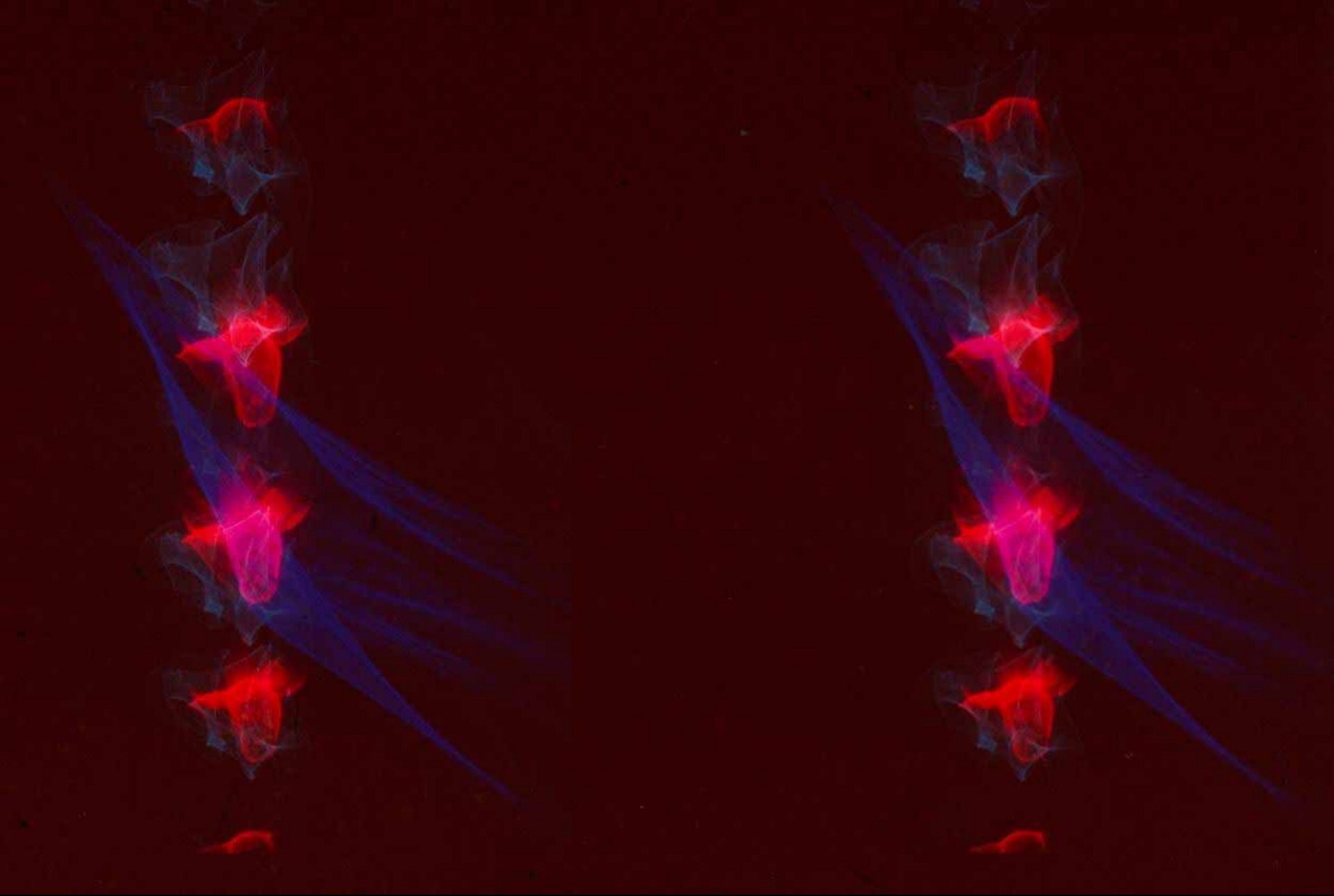

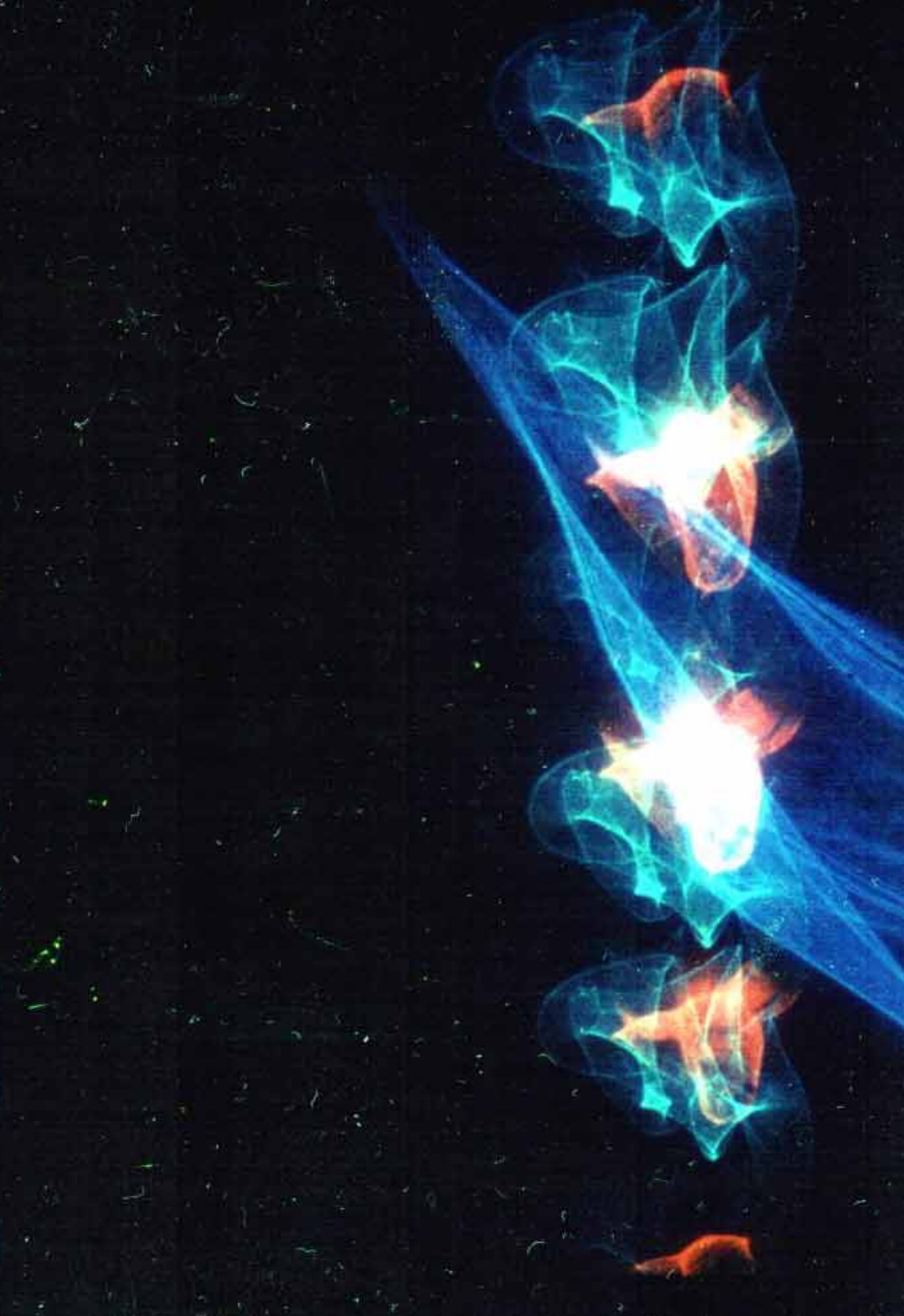
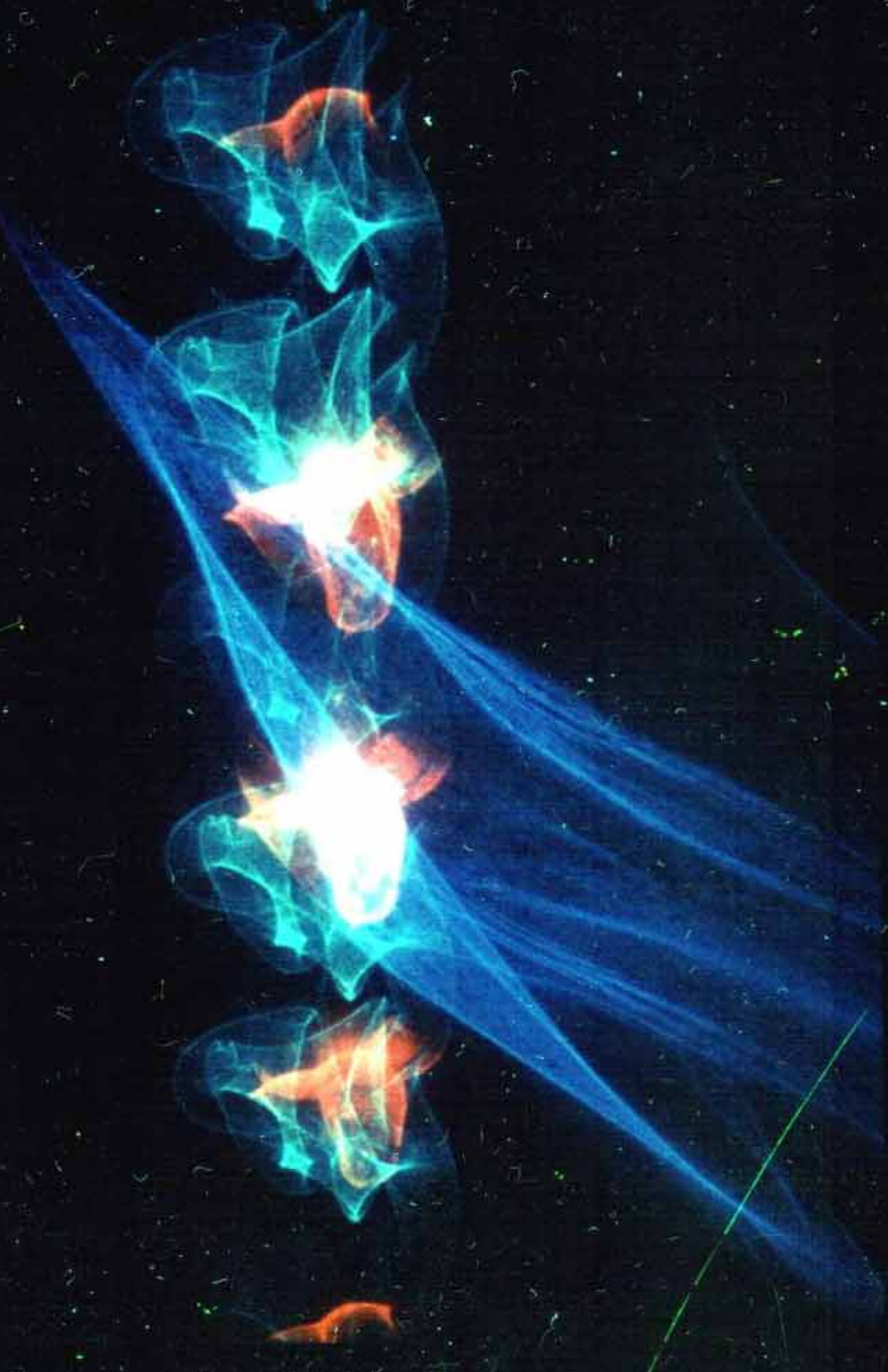
Forma elemzés – alapformák.
Az eszközök feltárásának és tisztázásának folyamata.

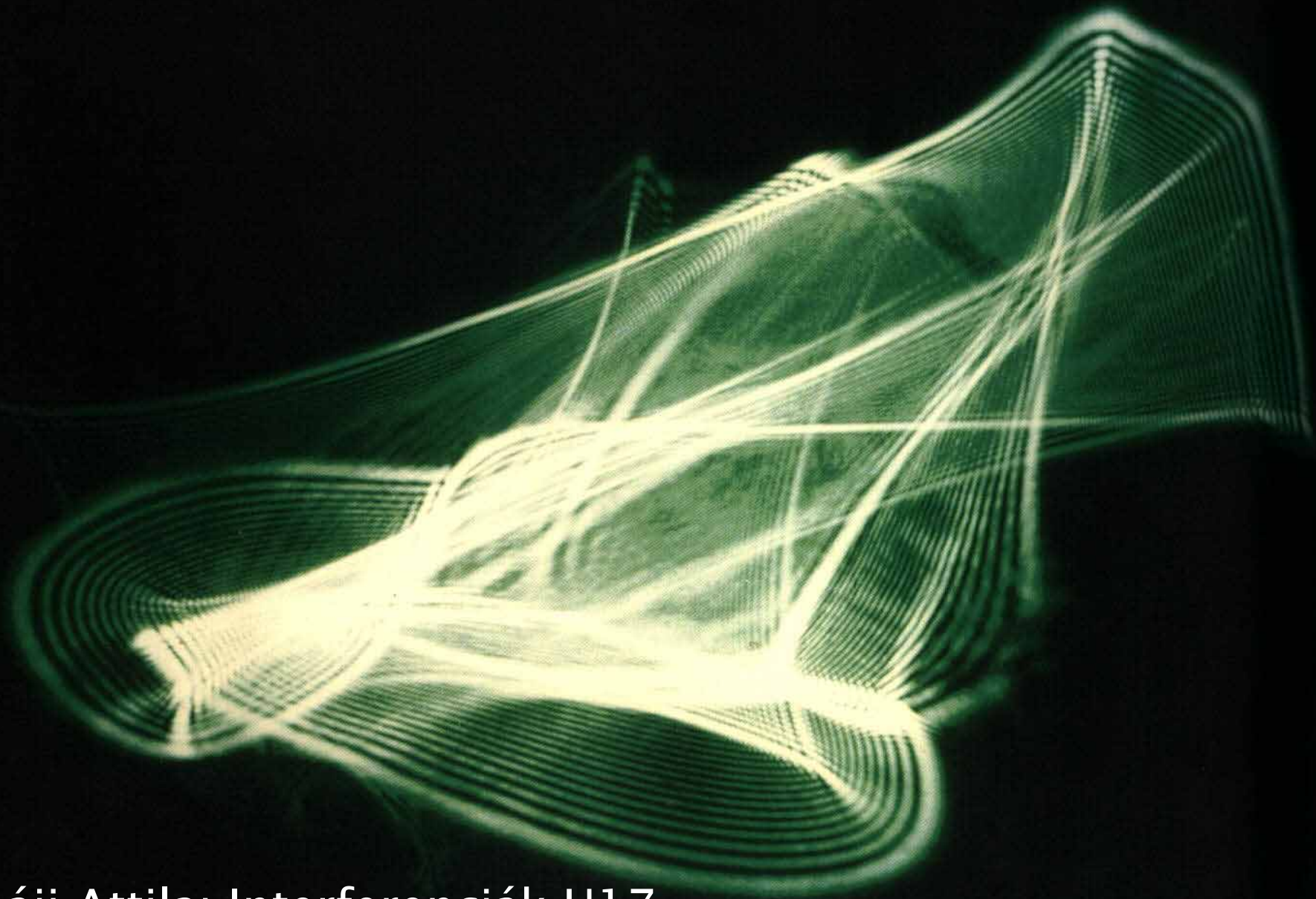

Motívum ismétlés

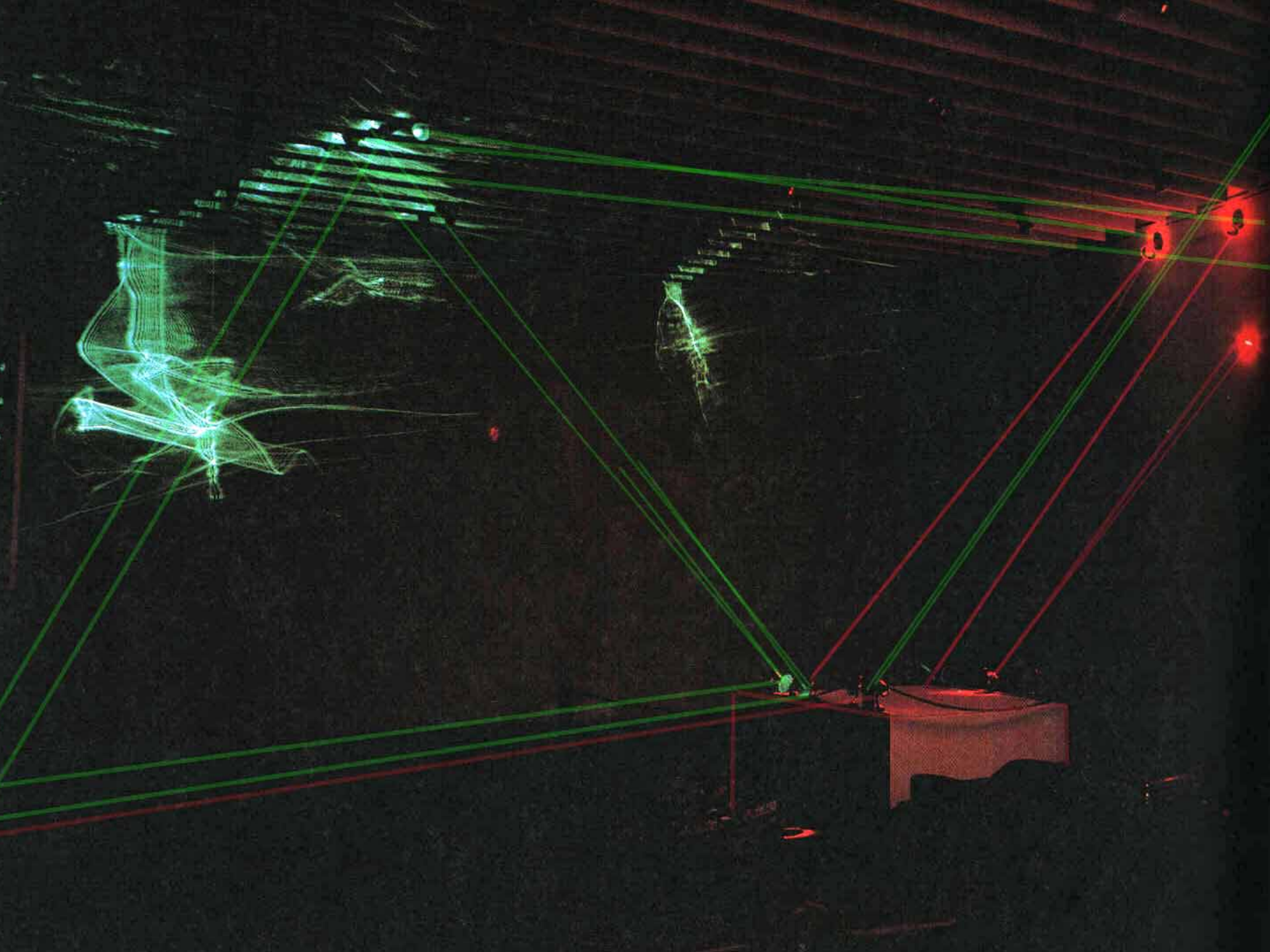

Csáji Attila: Interferenciák U17
1977 MTA-KFKI, Budapest

**Kroó Norbert és Csáji Attila a tükröket állítja be,
a Magyar Nemzeti Galériabeli
„Új látvány - új térélmény” c. kiállítás alkalmából megvalósított „lézer-
fénykörnyezethez” (1980 január)**

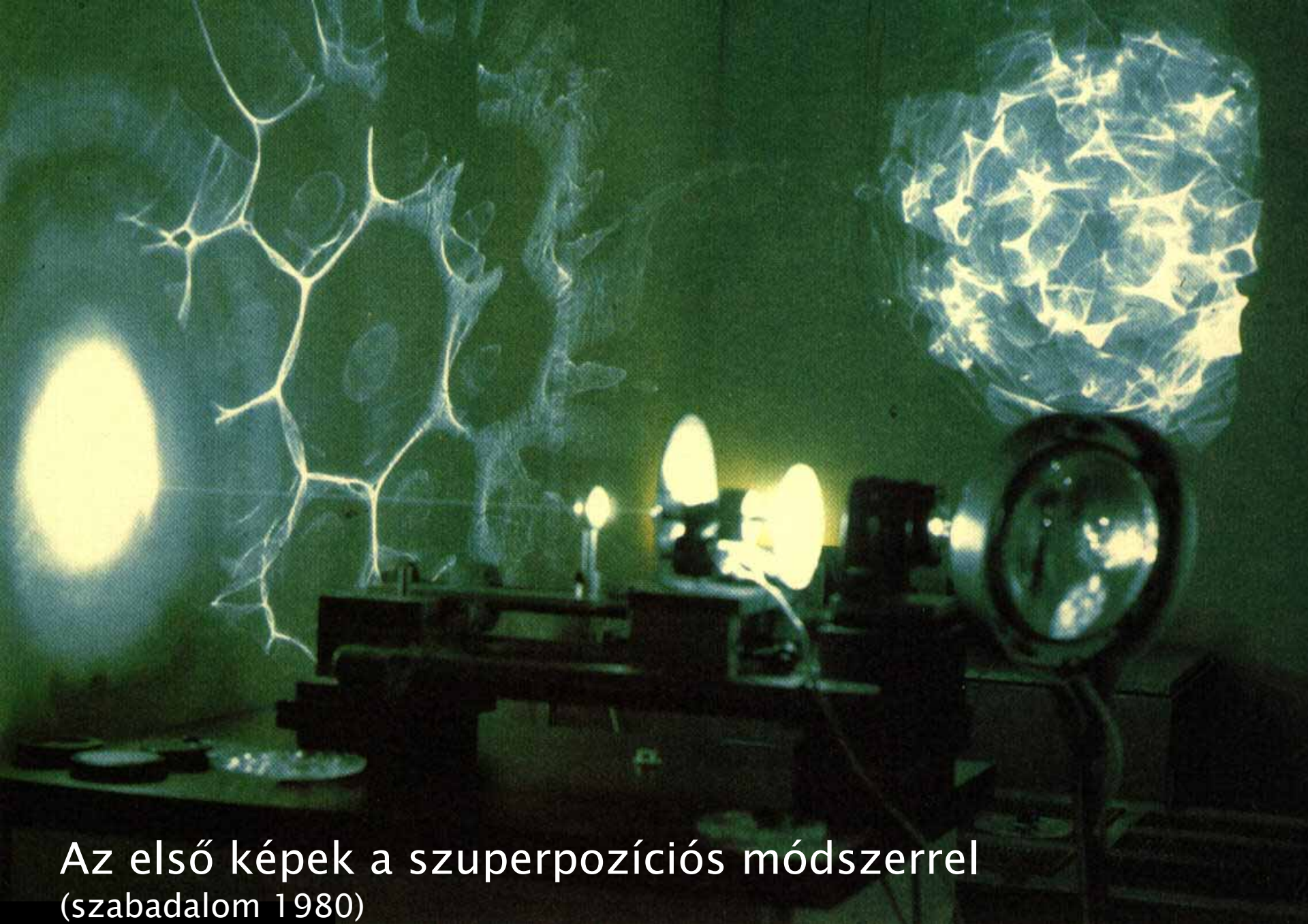
Új látvány-új térélmény

Hogy valamit az adott kor művészetként ítél meg vagy sem, korántsem perdöntő az esztétikai minőség szempontjából. A klasszikus görög időszak polgára a szobrászatot nem tekintette művészetnek, noha ennek a kornak reprezentatív kifejezésekként értékeljük, s aligha akad oly művész, aki művészet voltát kétségbe vonná.

Századunk számos jellemzője közül az egyik a képzőművészet eszköztárának és médiumainak rohamos gyarapodása, amely együtt jár új műfajok – főként sajátos határesetek – megjelenésével, mindez persze a művészet fogalmának sajátos kitágítását is jelenti.

Egy fizikus és egy festő együttműködésének közös kalandjából hasonló eredmény született a gondolkodás és a tevékenység céltudatos felosztása következtében.

(Csáji Attila: Új Írás 1980/6)

Az első képek a szuperpozíciós módszerrel
(szabadalom 1980)

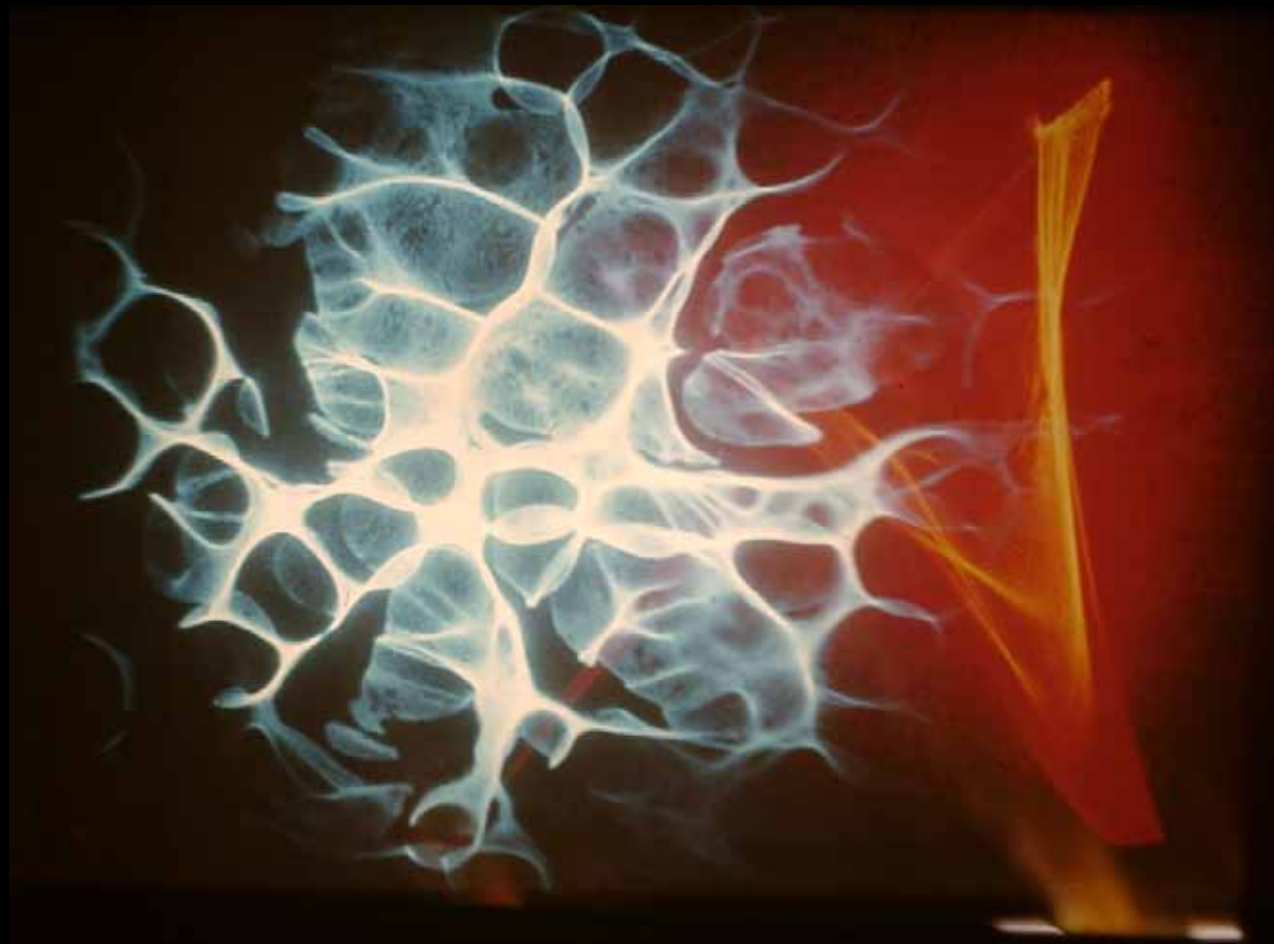

Részletek a
„Sejtkristályok” c.
lézersuperpozíciós
fényszimfóniából

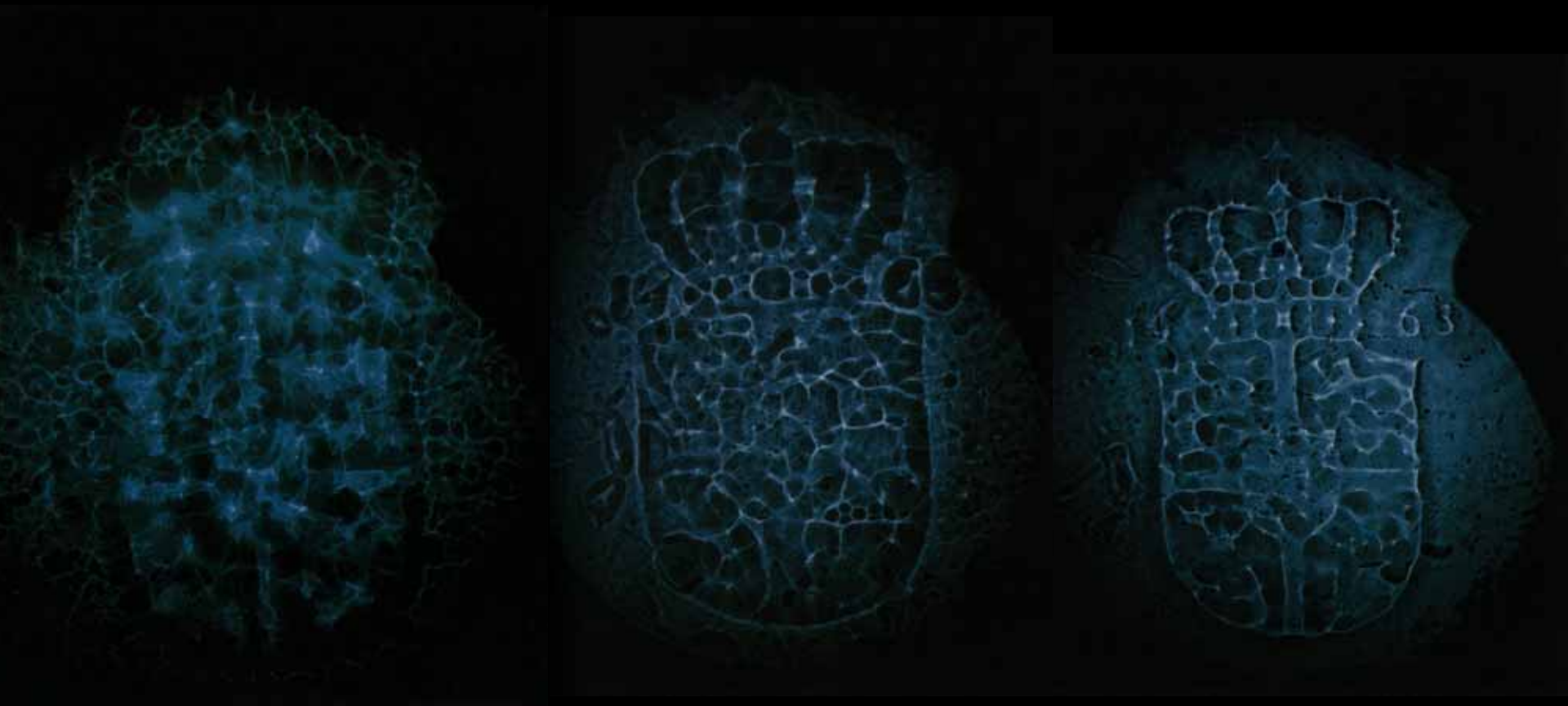

Csáji Attila
képlemezt készít
(1980-ban kísérletezi ki képi
információk rögzítését
transzparens lemezen- a nemzetközi
fényművészetben új lehetőségeket nyit)

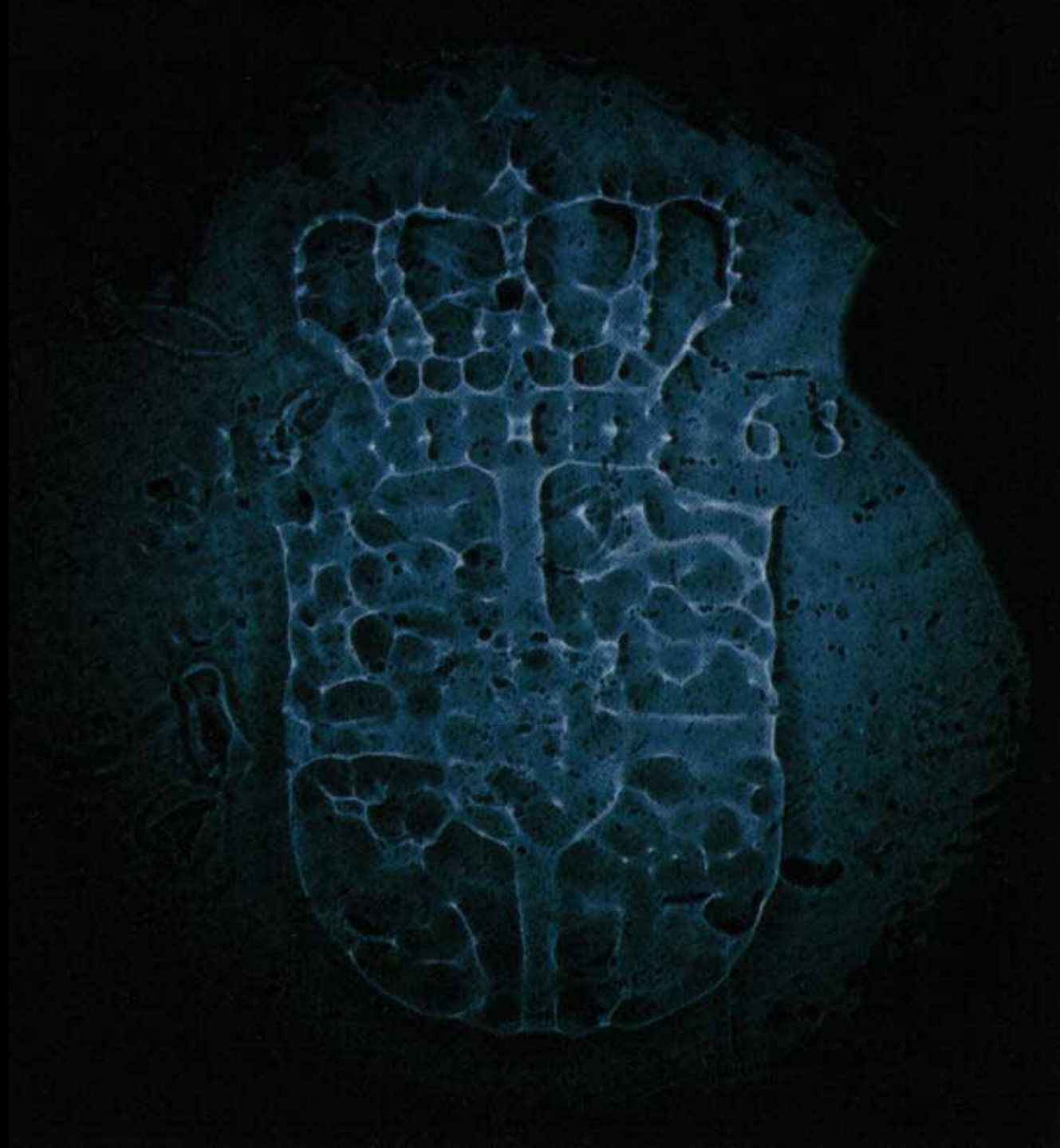
Csáji Attila: Sejtkristályok XXII. Szuperpozíciós felvétel 1980

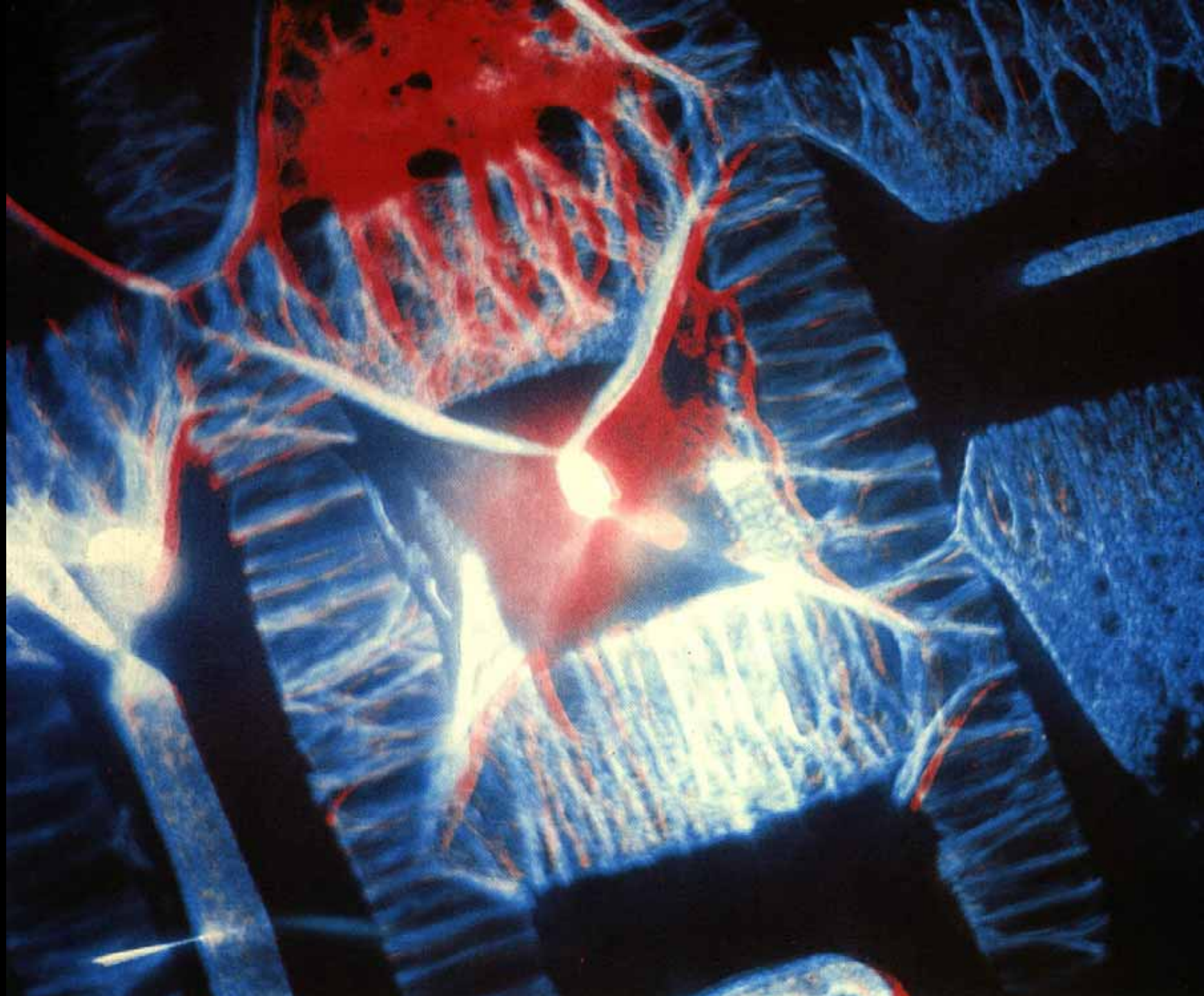

A szuperpozíciós módszer hidat épít a matematikailag kiszámítható térhálók és a kézzel fogható valóság, az elvont non-figuratív formák és a figuralitás között.

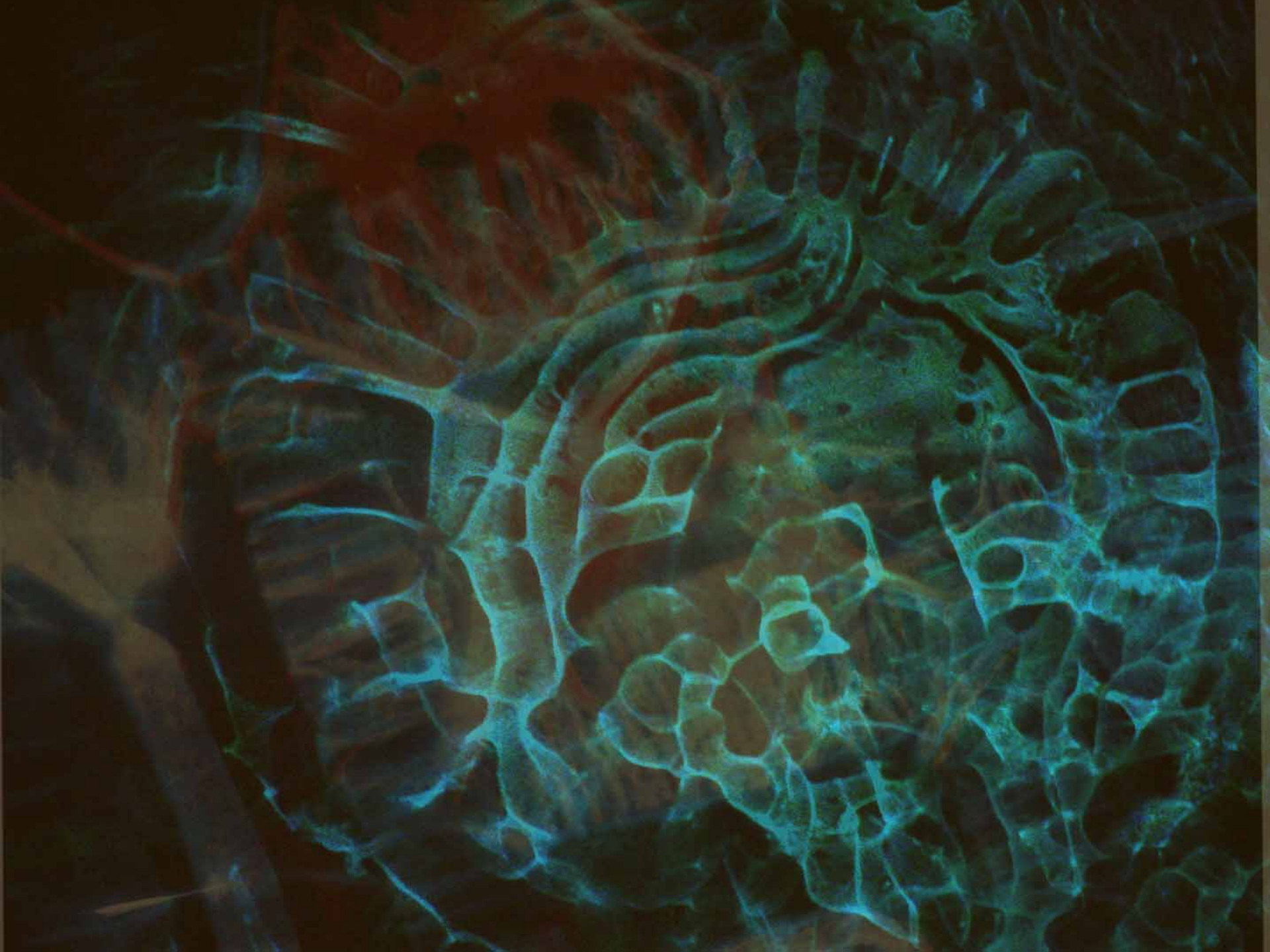
Dán címer. Koppenhága. Bella Center 1983.

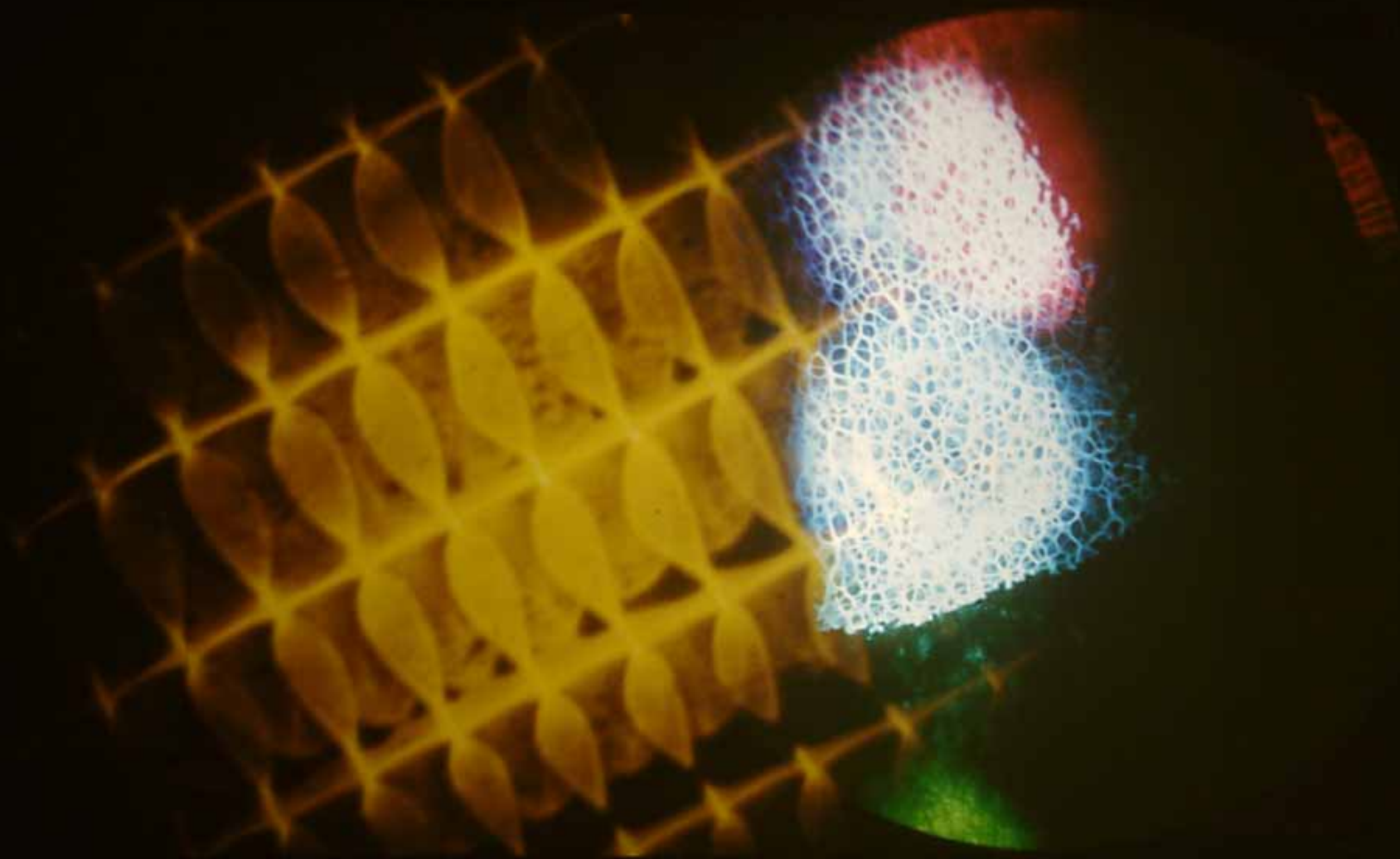

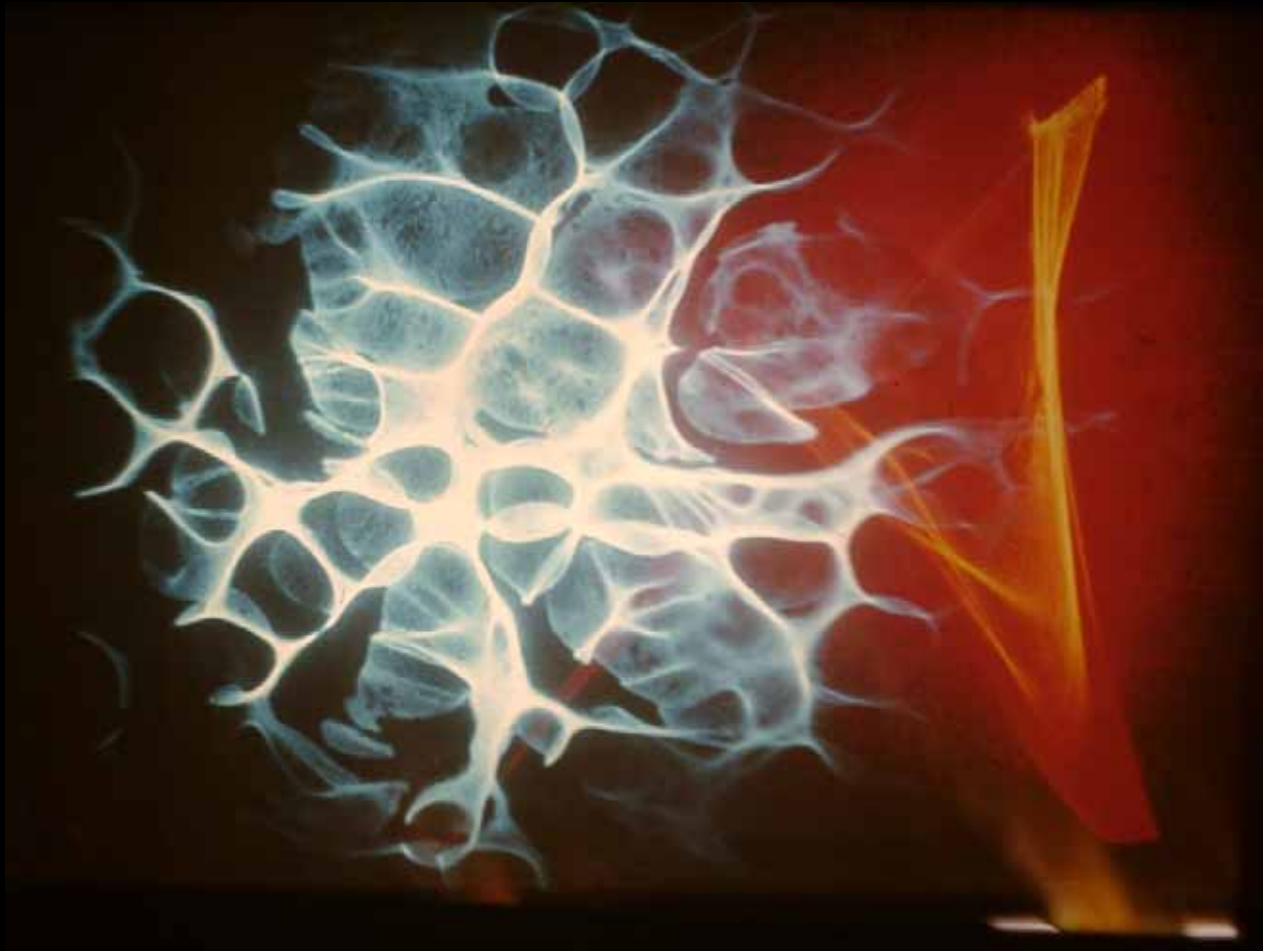
Előtanulmányok „Veronika kendője”-hez

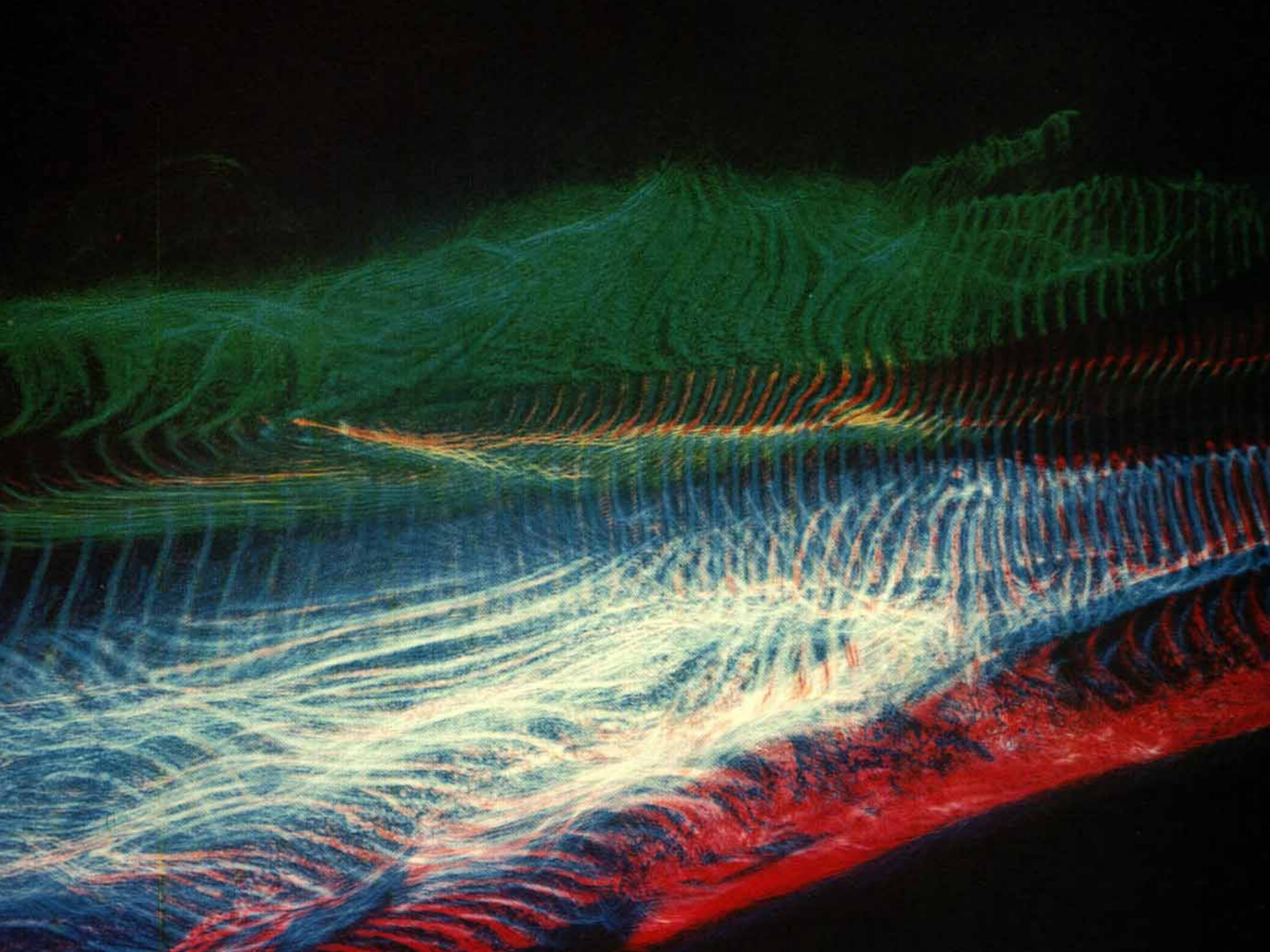

Csáji Attila: Szuperpozíciós kép
előtanulmány a sejtkristályokhoz KFKI 1979

Csáji Attila: Sejtkristályok XXII.
Szuperpozíciós felvétel 1980

Varsinaisen omakotitalossa:
LASER VALOMOBIL -in avulla

Maalaagatarteija Attila Csáji ja Tri Norbert Kroón, fyysikon suurta melenkiintoa herättänyt laservaloesitys järjestettiin ensimmäinen kerran 1980 tammikuussa Budapestin kansalliskonsertissa. Tämän esityksen jälkeen laservaloesityksistä tuli uusia astunnautintoja tarjoava kulttuuritapahtuma. Viimeksi Kööpenhaminassa järjestettyjen Unkarin paivien vierailu oli mahdollisuus tutustua siihen.

Taiteilijaparin uusi saavutus luo myös yleisölle täysin UUSIA MAHDOLLISUUKSIA: LASER VALOMOBILia voidaan käyttää väri- ja muotoeläin, siten katsojasta tulee varsinaisen AKTIIVINEN OSANOTTAJA SARJAVÄLIMISTEISEN, PIENIKOKOISEN instrumentin optisen systeemin avulla voidaan muuttaa KUVALLE TALLENNETTUA motiiveja. Kuvalevyjen siirto tapahtuu käsin- tai koneellisesti.

Laser valomobiliin avulla pystymme esittämään myös luonnon piilotettuja ilmeitä vaikka Teiden yksityiskodissa. Julkiseen paikkaan sijoitettuna valomobiliin voi nauttia laajempikin ihmisiiri. Konserteissa, discoissa sopivalla muotoilulla ja rytmivalinnalla voidaan musiikkinautintoa kohottaa. Se on myös mainostarkoituksiin käytettävissä, koska valointerferenssin erikoisesta juovaverkosta pystymme muodostamaan laitteen avulla tunnistettavia muotoja. Voidaan käyttää lentokoneissa matkan yksitoikkoisuuden lievittämiseen.

Esitetyn valomobiliin teho on 4 mW, se on punainen helium-neon kaasulaser, ja se on käyttövarma jokaisessa omakotitalossa. Kuvalevyt ovat helposti vaihdettavissa. Mitat: 170 x 150 x 760 mm, Paino: 10 kg Projektioetäisyys: 2 - 8 m (pimeässä huoneessa) Syöttöjännite: 220 V ± 10%, 50 Hz

Exported by Labor MIM
P.O.B. 33 H - 1450 Budapest,
Thaly Kálmán u. 41.
Telex: 22-4162 labor h
Puh.: 990 361/339-708,
333-314,
144-396

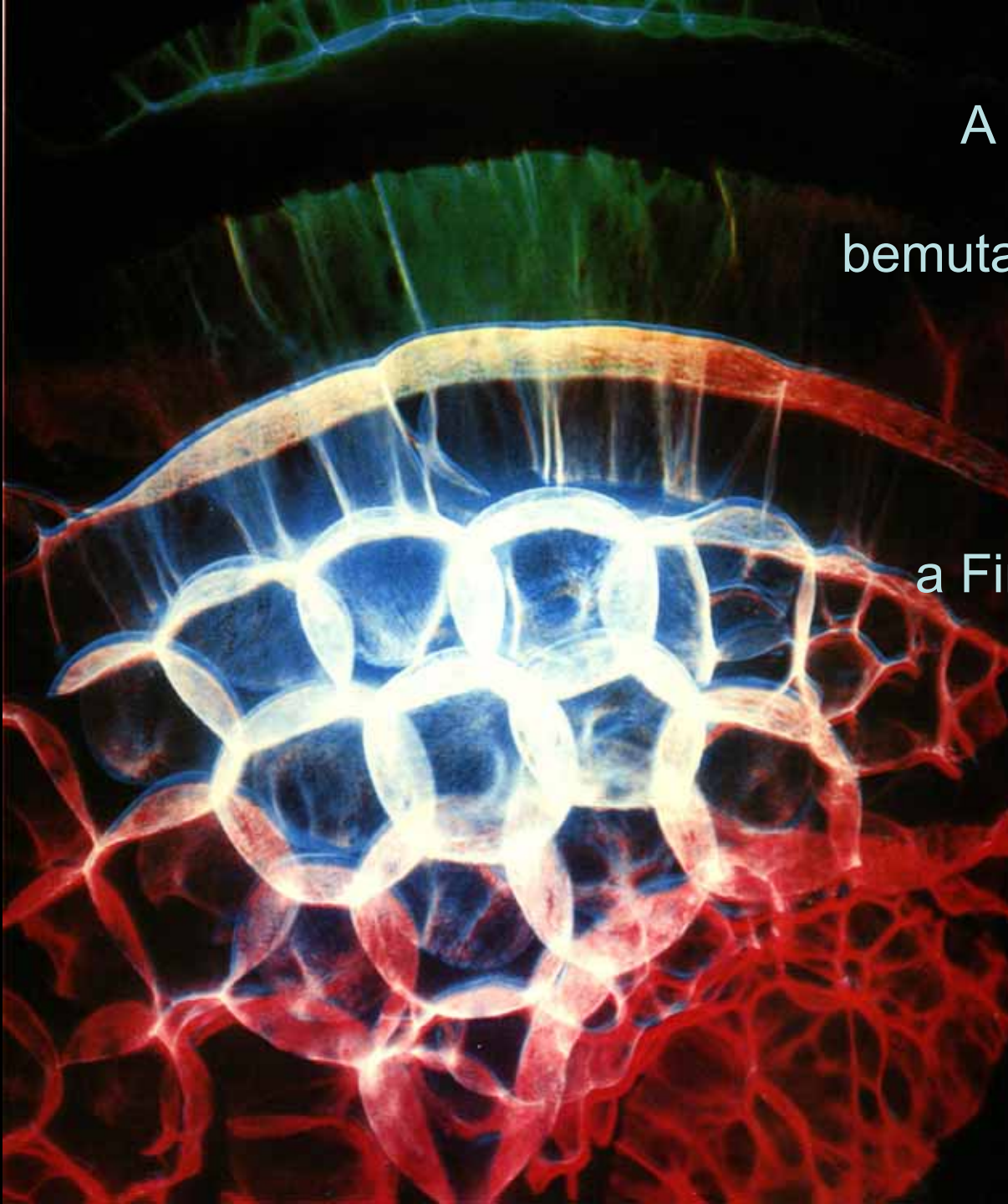
FOTON ART
FOTON ART
FOTON ART
FOTON ART
FOTON ART
FOTON ART

ATTILA CSÁJI

LASER
HOLOGRAM
LIGHT MOBILE

A „Sejtkristályok” és a
„Szalagfonat”
bemutatója a Magyar- és a
Finn Tudományos
Akadémiák közös
rendezvénye
alkalmából
a Finnlandia Palotában,
Helsinkiben, 1981.

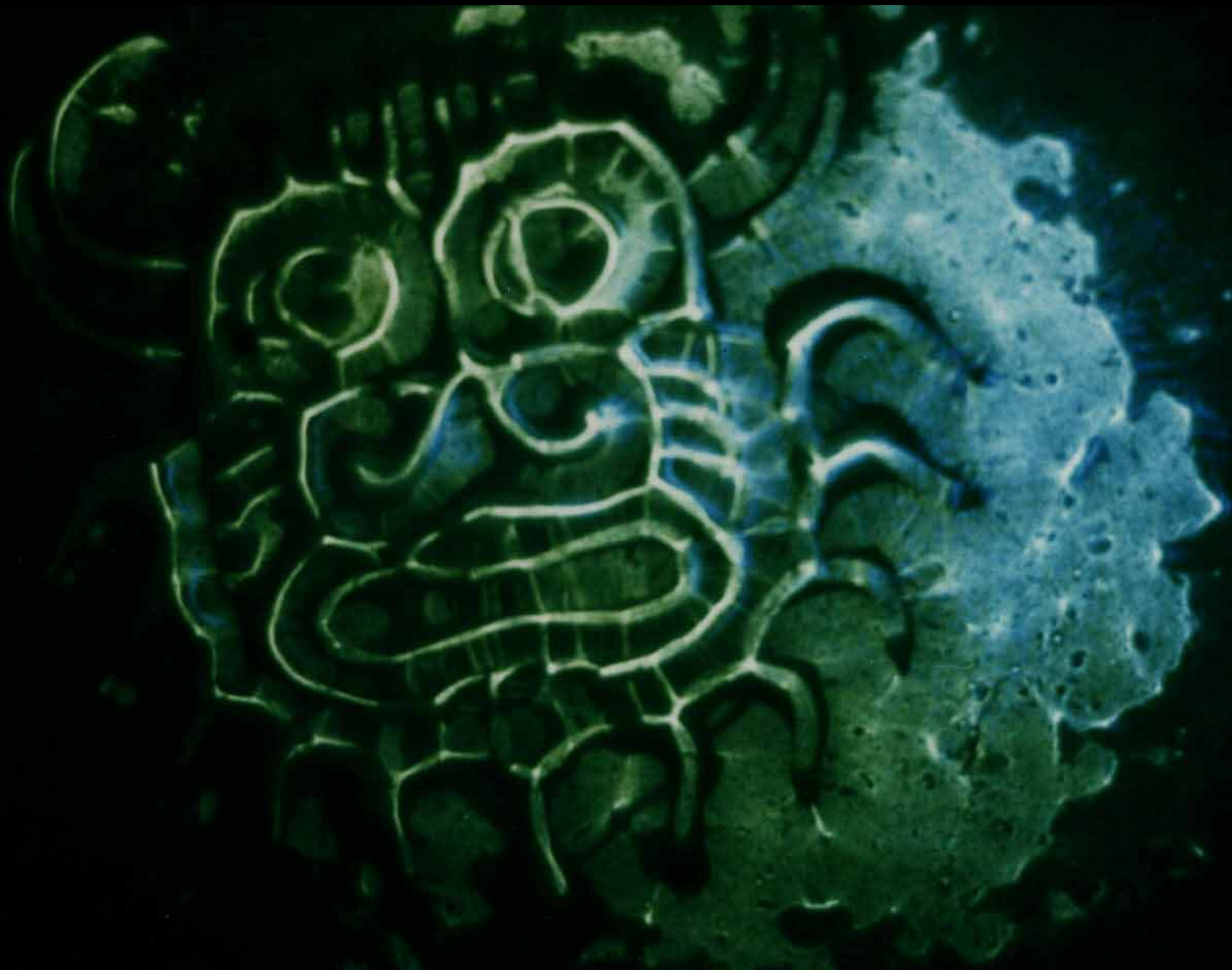
Lézer és tánc

(Budapest Táncegyüttes 1983)

Fény koreográfia: Csáji Attila

Tánc koreográfia: Kricskovics Antal

Fotó: Korniss Péter

Licht-Blicke

Holographie – die 3. Dimension
für Technik und Kunst

Schirmherr:

Bundespräsident a. D. Walter Scheel

7. Juni – 30. September 1984

Deutsches Filmmuseum Frankfurt am Main

„Licht Blicke” holográfiai világkiállítás, Frankfurt Am Main, Film Múzeum, 1984

Csáji Attila: Rugó Voltaire-nek I-III.

Reflexiós hologram sor 1983

Ezt a hologram sort először Frankfurt am Mainban állítottam ki, az össznémet Filmmúzeum avatásakor 1984-ben. A nagyszabású kiállítást „Licht Blicke” címen rendezték meg, melyen a holográfiát úgy mutatták be, mint új művészeti médiumot. Egyetlen un. „kelet-európai művész” meghívottja voltam a kiállításnak.

A nyolcvanas évek elején **a holográfiában**, ebben az új médiumban – a holográfia alap mágiáján, a teljes térélmény létrehozásán túl, **elsősorban az érdekelt, hogy - melyek azok az új érzékelési élmények, amelyek csak a holográfia lehetőségei által kelthetők fel**, amelyek eddig csak virtualitásként léteztek.

A XX. század egyik termékenyítő jellegzetessége az evidenciák megkérdőjelezése. Ebben a hologram sorban a térérzékelés egyik alap sablonja után , tesztek egy kérdőjelet: **valóban az elől lévő takarja mindig a hátul lévő?** Mindig igaz ez az evidencia? Vagy létrehozható vizuálisan is olyan tér, amelyben ez nem érvényes?

Csáji Attila:
Rúgó Voltaire-nek I.
(reflexiós hologram,
készült: Budapest
BME 1983)

Az első darabnál nem véletlenül választottam egy Voltaire fejet – hiszen ő a felvilágosodás sziporkázó gondolkodója volt.

Az arca elé egy rúgót tettem. Megindulnak az asszociációk is, "a gondolkodás rúgója stb.", de nem ez érdekelt elsősorban, hanem egy rideg, korrekt téri kapcsolat: egy ipari tárgy és egy organikus forma viszonya. És ez a viszony abban a térérzékelésben valósul meg amelyhez hozzászoktunk.

A második darabnál elkészítettem a Voltaire fej negatívját és ebbe helyeztem el a rúgót. A negatív fejforma a megvilágítás függvényében, hol negatívvá, hol pozitívvá válik, de a rúgó és a fej viszonya, visszahoz abba a térérzékelési biztonságba, amelyben az elől lévő takarja a hátul lévő

A harmadik darabnál felhasználtam azt a holográfiai lehetőséget, hogy ha a második darabot megfordítom, úgy az térben a lemez elé kilépve realizálódik, de mivel a készítéskor a fejben hátul látszó rúgó, közelebb volt a lézerhez, mint a fej-szem vagy az orr, ez a hátul lévő rúgó fogja takarni az elől lévő szemet, orrot, száját.

A térérzékelési evidencia a sorozat harmadik darabjánál megszűnik mivel a fej belsejébe kerülő rugó takarja a hozzánk közelebb lévő szemet, orrot, száját.

Egy abszurdnak tűnő tér jön létre. Megvalósul és érzékelhető válik a „téri lehetetlen”, a csoda vagy képtelenség ami létezik a hologram által. Hogy ez hányadik dimenzió, nem a művész feladata, hogy megállapítsa. Igényeimben és a sorozat megvalósításában sokkal inkább a termékenyítő elgondolkoztatás vonzott.

Csáji Attila:
Üzenet Joseph Kossuthnak

A BME Fizikai Intézetével
közös rendezett
hologram kiállítás.
Budapest 1984

Csáji Attila:
A szifonban
egy pohár víz van
(reflexiós hologram,
készült: 1983, Budapest BME)

1987-ben a lézer képi lehetőségeit feltáró kutatásaim alapján meghívást kaptam a Massachusetts Institute of Technology mediális kutatással foglalkozó intézeteibe a MEDIA LAB-be és 1967-ben Kepes György által alapított Center for Advanced Visual Studies-ba (CAVS), ahol fél évet dolgoztam.

Itt készítettem a „Fénykalligráfia” c. transzmissziós hologram sorozatomat.

A CAVS egyéni kiállításon mutatta be munkáimat.

To influence this, we have constructed an instrument: a flexible system of lenses, prisms and optical screens.

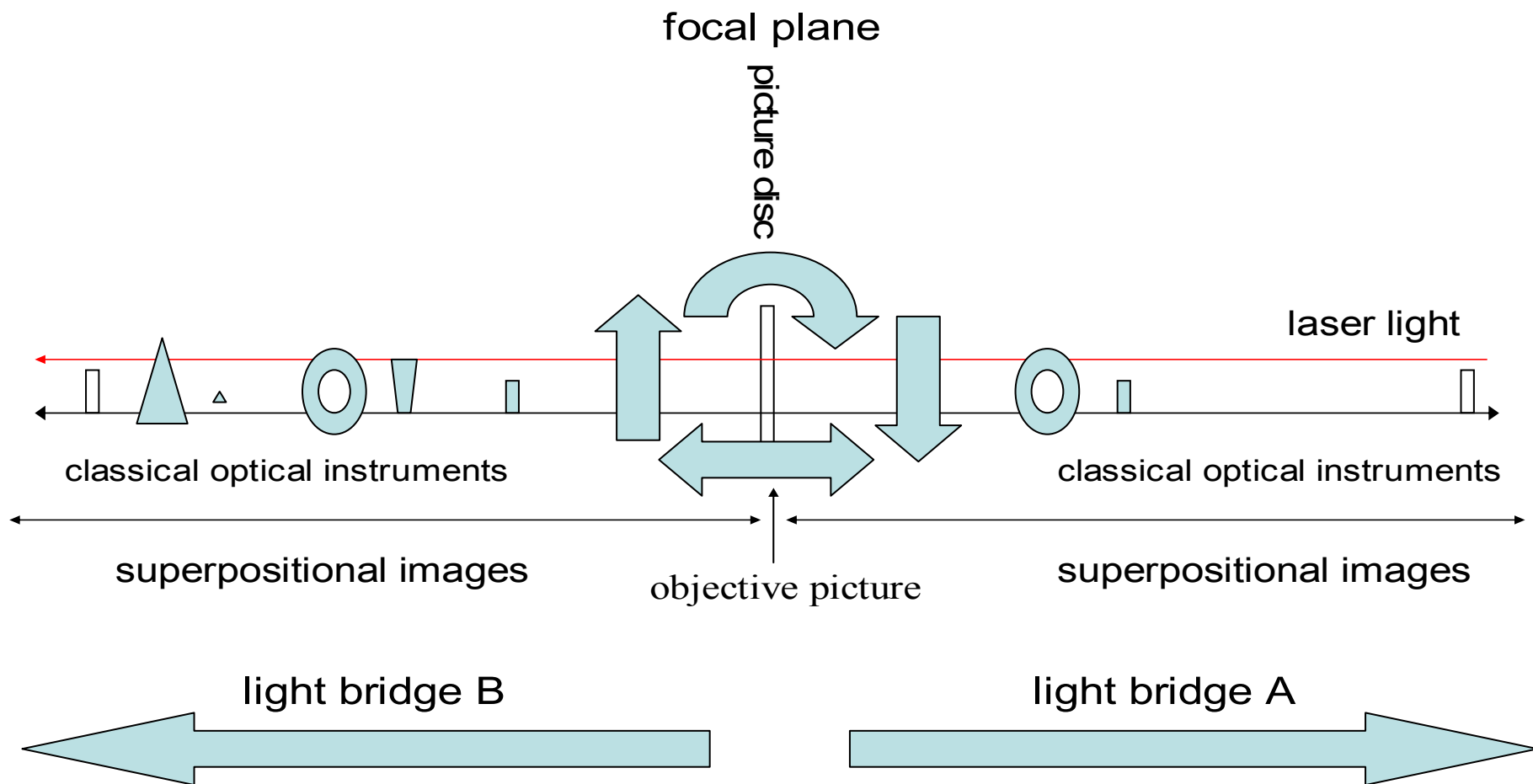

Figure 1: The optical system of the light bridge

Massachusetts Institute of Technology
Center for Advanced Visual Studies 40, Massachusetts Avenue
C a m b r i d g e

exhibition of work by

Attila Csáji

March 1988

Attila Csáji, painter, light artist, holographer

Address: Hungary 1135 Budapest Kisgömb u.30 Tel: (361)-296-356

U.S.A.: 02118 Boston Mass. W. Newton street 136

Works with laser since mid-1970 .co-founder of the group FOTON ART in the Central Research Institute of Physics of the Hungarian Academy of Sciences. Explores the pictorial potentialities of the coherent laser beam, combined with a complex optical system of transformation. Design and realizes light-choreographies and laser environments (Hungarian Natinal Gallery, Budapest- Finlandia Palace, Helsinki-Messepalais, Vienna. etc.)

His holographies are directed by an interest in the specific features of this medium (transparent, interlocking, volumes, novel spatial experiences, color modulations)

Between 1961 and 1987 participation in more than hundred international exhibitions, among them ELECTRA '83 in Paris and Licht-Blicke 1984 in Frankfurt am Main.

At present, Fellow at the Center for Advanced Visual Studies and, supported by a grant of the Soros Foundation, studies light-art and holography in the United States

something similar happens to the hollows of the eyes. But the relation of the spring to the head still conforms to our usual sense of space.

The third hologram was made of the same arrangement. It exploits a specific property of holograms: if the emulsion side of the plate is turned towards the viewer, the form appears in front of it in space, and concave shapes are made convex. Thus the negativ of Voltaire's head becomes positive again and appears in the space in front of the plate. During exposure the spring was closer to the laser than the mask, it partly covered the head while casting its shadow on the negativ mask. Because the emulsion side of the plate has been reserved, a curious metamorphosis takes place: the spring is now inside the head and it casts a shadow in front, on the forehead and the nose. But this spring which is farther away covers, at the same time, the nose which is nearer to the viewer or, if he / she moves slightly to the left or to the right, the mouth, the chin etc. Contradicting all our expectations concerning spatial perception, it is the object behind that covers the object that stands in front of it. What is the result: a spatial impossibility or the anticipation of a new dimension? Is the relation of three part of the series symmetrical or asymmetrical?

It is the holographer's job to offer its visual formulation, to reveal the visual logic of thinking, but certainly not to cut short its process.

A Massachusetts Institute of Technology központi épülete

M.I.T.

Media Lab, Cambridge, Massachusetts Institute of Technology

3.-as holográfia labor. Media Lab
Cambridge. Csáji Attila itt készítette a
fénykalligráfiákat.

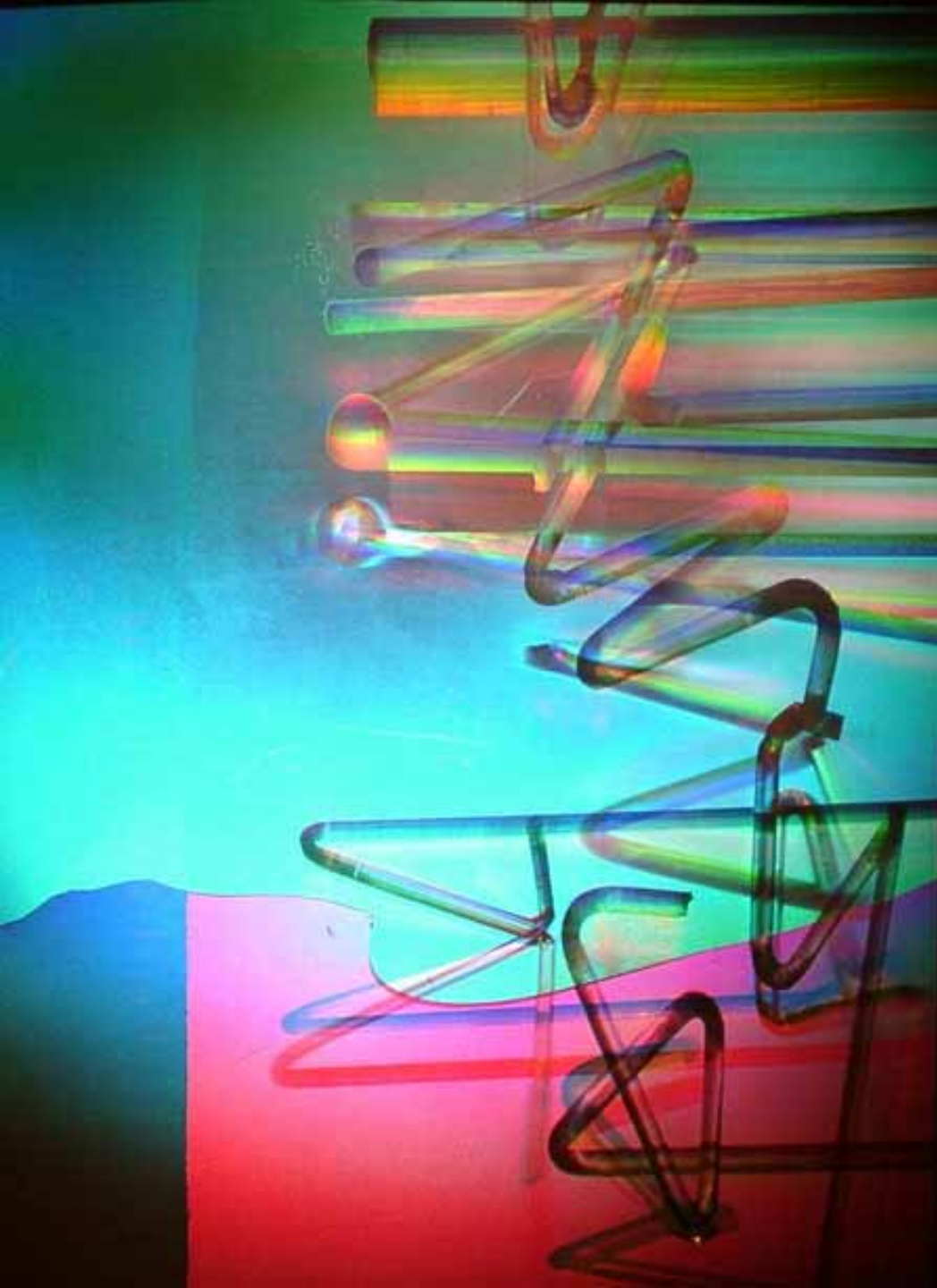

Csáji Attila lézeres
műterme Budapesten

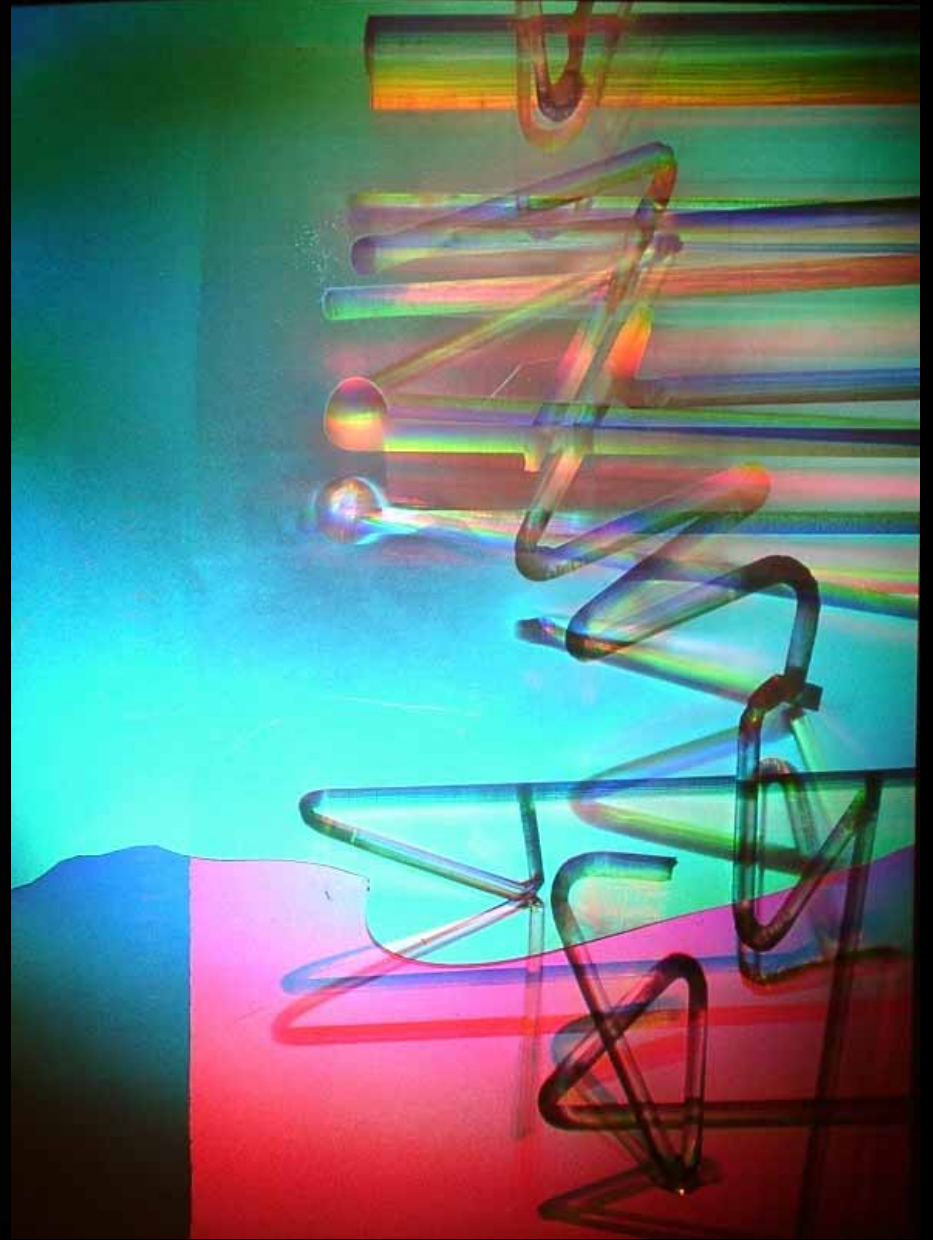
Csáji Attila: Fénykalligráfia
XVII.

(transzmissziós hologram,
készült: Cambridge/MIT 1987-88)

Csáji Attila: Fénykalligráfia
XII.

(transzmissziós hologram,
készült: Cambridge MIT 1987–88)

Kepes György és Csáji Attila
Cambridge 1987

Kepes Múzeum, Eger (Vitkovits ház)

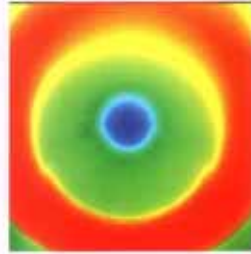
Csáji Attila, Paul Earls (USA) és Esa Laurema (Finnország)
(I. Nemzetközi Fényszimpózium, a Nemzetközi Kepes Társaság alakulásakor,
1996, Eger)

INTERNATIONAL KEPES SOCIETY

Kas oosterhuis

The Application of Lasers to Compose Pictures: The Method of Superpositioning

Attila Csáji and
Norbert Kroó

Most visual art of the future will be painted by light.

—László Moholy-Nagy

Our stormy age has raised many questions, one of which involves the relationship between modern science and art. Many people think that science and art are in contradiction. This feeling is based on two arguments: first, that modern science is a threat to mankind, with art unable to block this threat; second, that science and art are developing in opposite directions. Neither of these arguments is supported by fact.

Science and art have, perhaps, never been as close to each other as they are now. Both are creative disciplines; both have the tendency to synthesize. Many scientists are involved in some kind of art, and some of them even consider science to be a special form of art.

Bridge-building between the two disciplines is an aim of

Fig. 1. *In Wave Fields*, multi-laser-interference pattern transformed by various optical elements, 1980. (Photo: Csáji)

many people today, although scientists approach this problem from a different direction than do artists. Swiss drama writer Friedrich Dürrenmatt (winner of the Nobel Prize in literature) compares his writing to quantum mechanics, stating that the 'absurd' is present in both. At this point, logic and reality confront each other.

PATTERNS

According to Norbert Wiener, originator of cybernetics, "One of the most interesting aspects of the world is that it can be considered to be made up of patterns. A pattern is essentially an arrangement. It is characterized by the order of the elements of which it is made rather than by the intrinsic nature of these elements" [1].

For example, when we look at a written text, our first impression might be that it is static. But, in fact, it is intimately connected with different processes. First of all, a pattern has been formed. The written text was first conceived, then printed, then read and so forth. When we look at a pattern, processes in our brain are induced that lead to the perception of the pattern. Similarly, patterns induce processes in other biological systems or machines. Both the formation and recognition of patterns are connected with dynamic processes.

One should distinguish between manmade patterns and patterns that have been created by nature. Manmade patterns often serve a purpose, for example, such patterns may be connected with spoken or written language, with music or visual arts. There are many other types of manmade patterns, created by machines, buildings and so forth. Patterns created by nature may be formed by the inanimate world or by biological systems.

ABSTRACT

Pairing with light, through the use of lasers as monochromatic, coherent light sources, has become a reality for artistic expression in this century. This paper describes the authors' attempts to utilize the possibilities of laser art, while they report on their experiences with various applications.

Project INTERCOMMUNICATION CENTER

N.E.S. Bldg. N-4F
22-14 Sakuragaoka-cho
Shibuya-ku, Tokyo 150
Tel: (03)3476-7507
Fax: (03)3476-7502

January 7, 1994

Csaji, Attila
Kisgomb u.30
H-1135 Budapest
HUNGARY

Dear Csaji, Attila

Thank you for your help with the CD-ROM version of the Art & Techno-Science Directory 1994: Artist Profiles. I am pleased to provide you with an update on the progress we have made.

A research work version of the disc is scheduled to be completed in March 1994. This will be a demonstration version of the Art & Techno-Science Directory 1994: Artist Profiles that we plan to open at ICC in 1996, and we will be continually updating the information in it between now and then. The current research work version will be available for use at the ICC exhibition space beginning April 1994.

We would like your permission to include in the disc some of the information you provided. Should there be any potential copyright problems with the information, please fax us as soon as possible (by the end of January). Lack of contact from you will be taken as permission to include the data on the disc.

In Previous letters we had talked about sending data back to you for proofreading. Time constraints have unfortunately made that impossible for the research work version. Instead, we will be sending you this version in March and would like you to provide opinions, modifications, and corrections for inclusion in the 1996 update.

In addition to text, the disc contains the following:

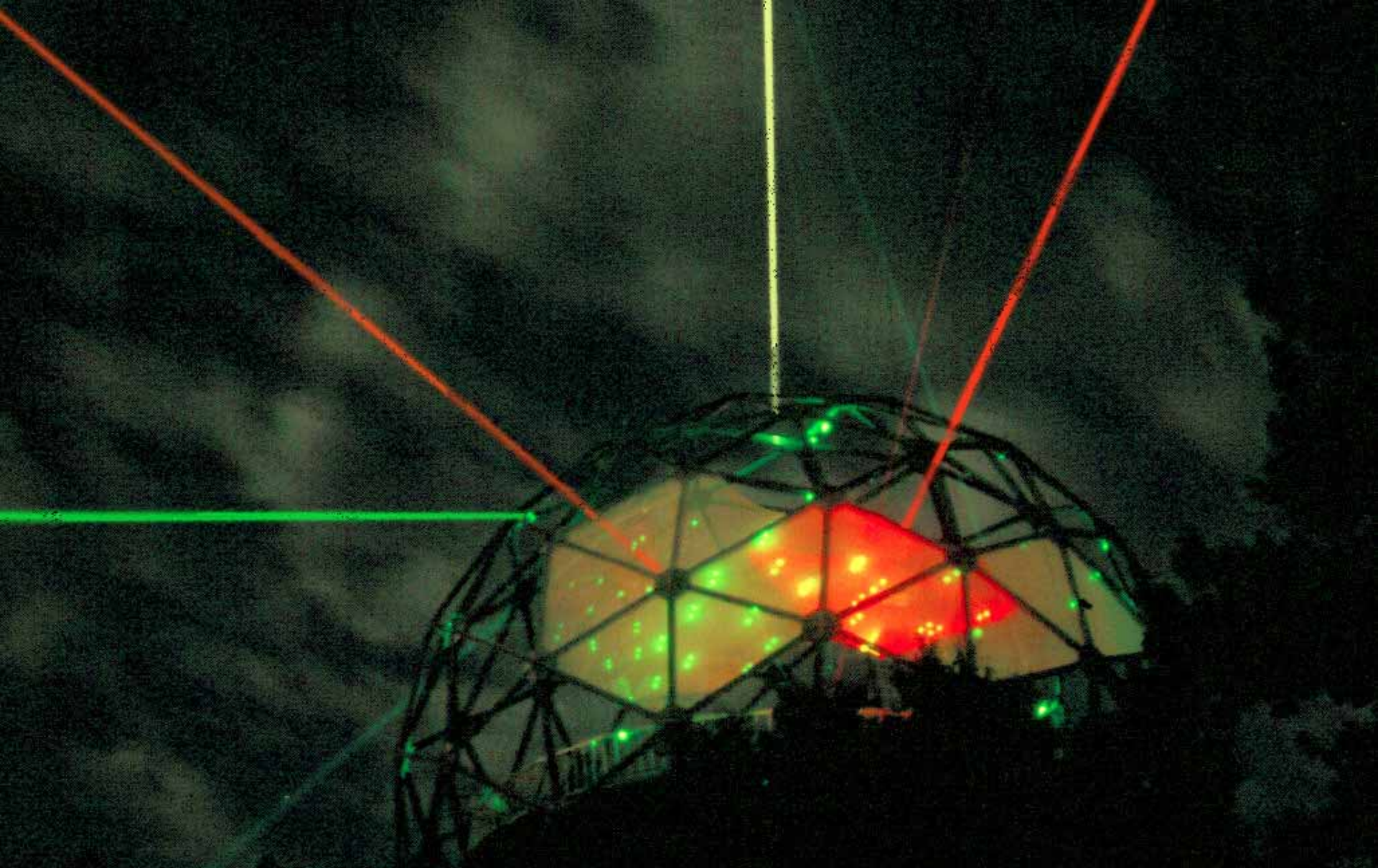
Photographs:	Maximum of 10 per person
Video:	Approximately 10secs.
Sound:	20-30 secs at sampling rate of 22K.

Thank you for your support and understanding,

Masato Shirai
Director
InterCommunication Center

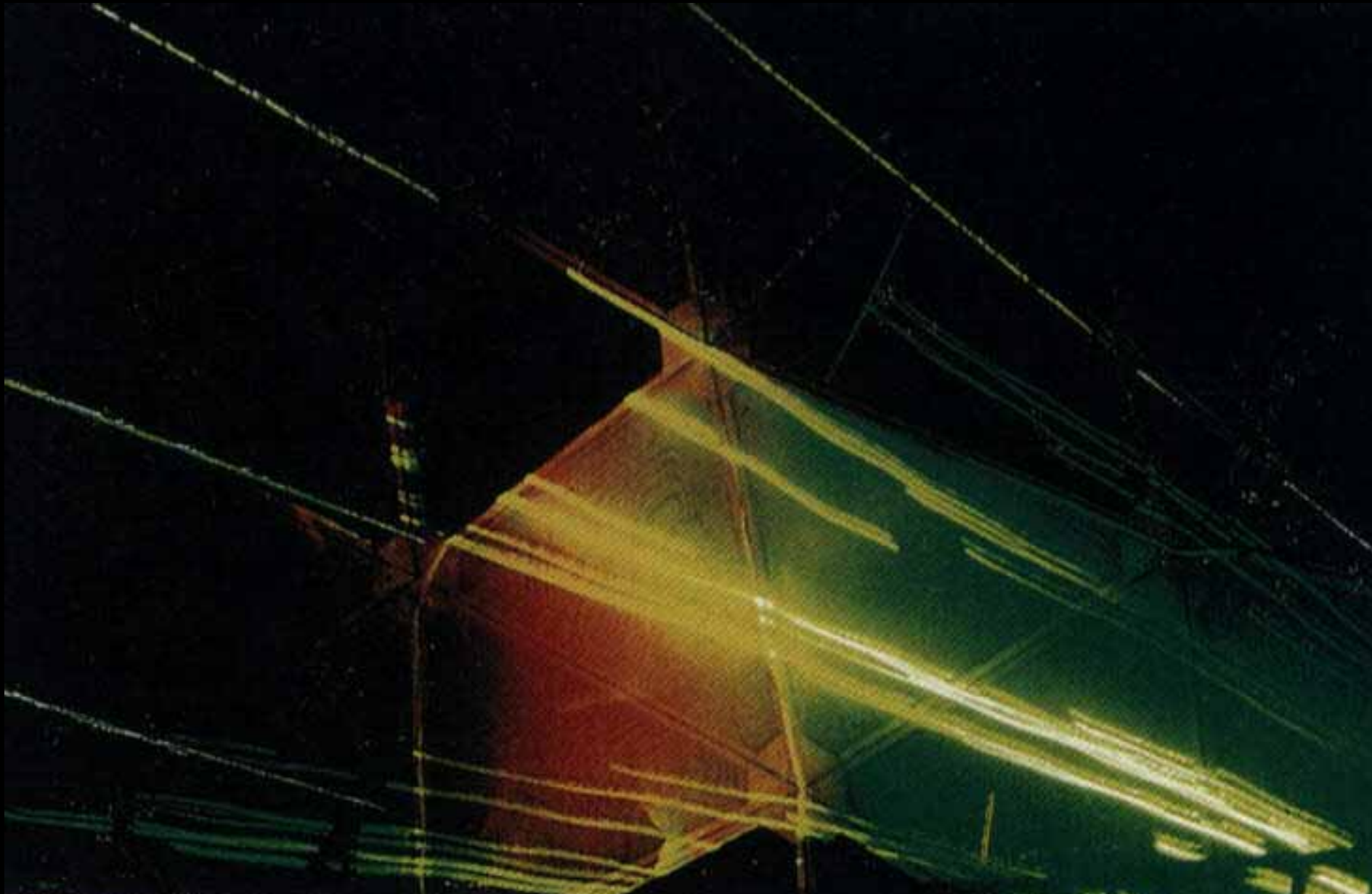
PS: Please inform us of birth dates as soon as possible. They are needed for the database.

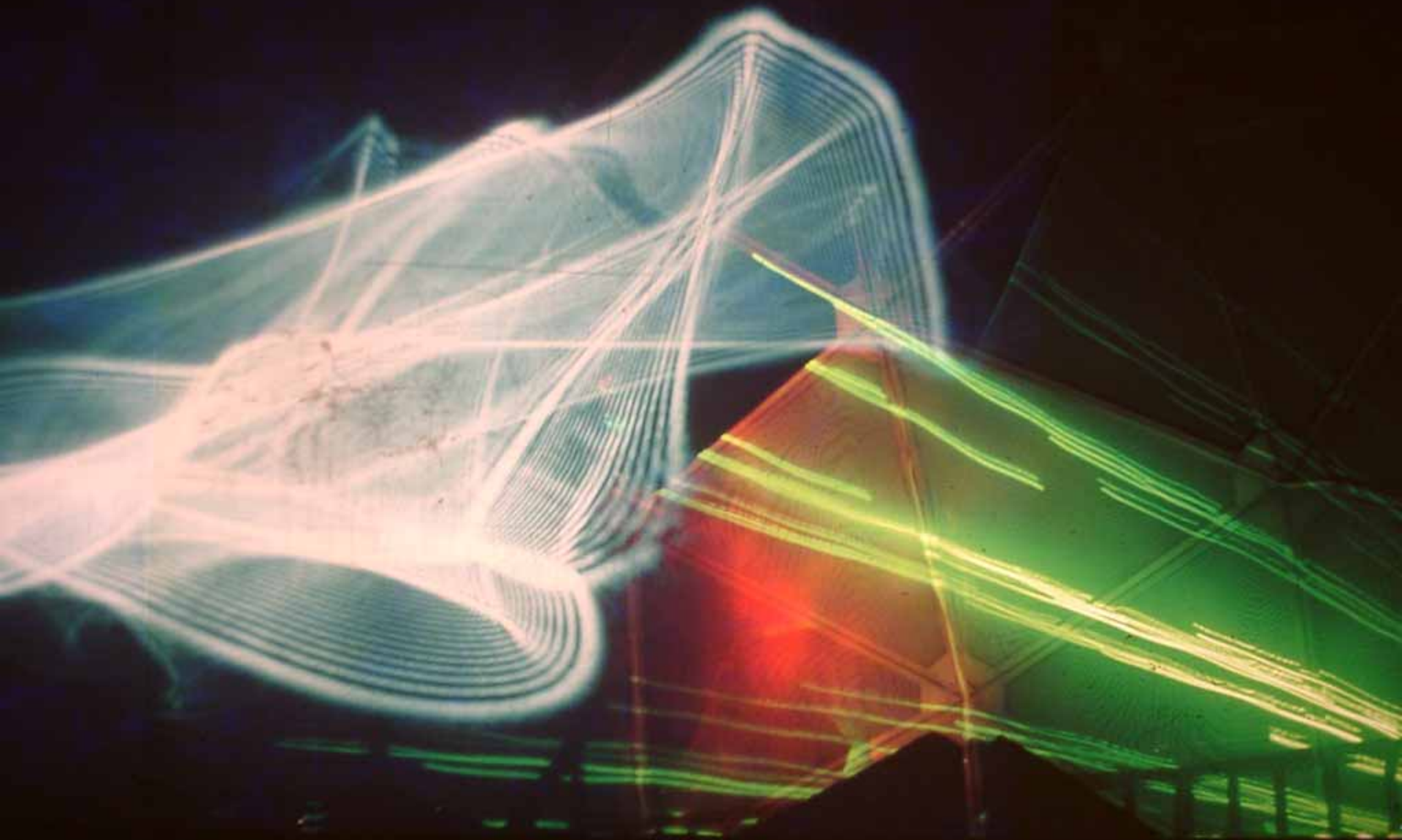
Attila Csáji (artist), Photos Art Studio, Kéglöcsh u. 30, Budapest, Hungary.
Norbert Kroó (educator, physicist), Central Research Institute for Physics, The Hungarian Academy of Sciences, Koltövös Törzs, U 29-33, Budapest, Hungary.
Received 10 July 1993.

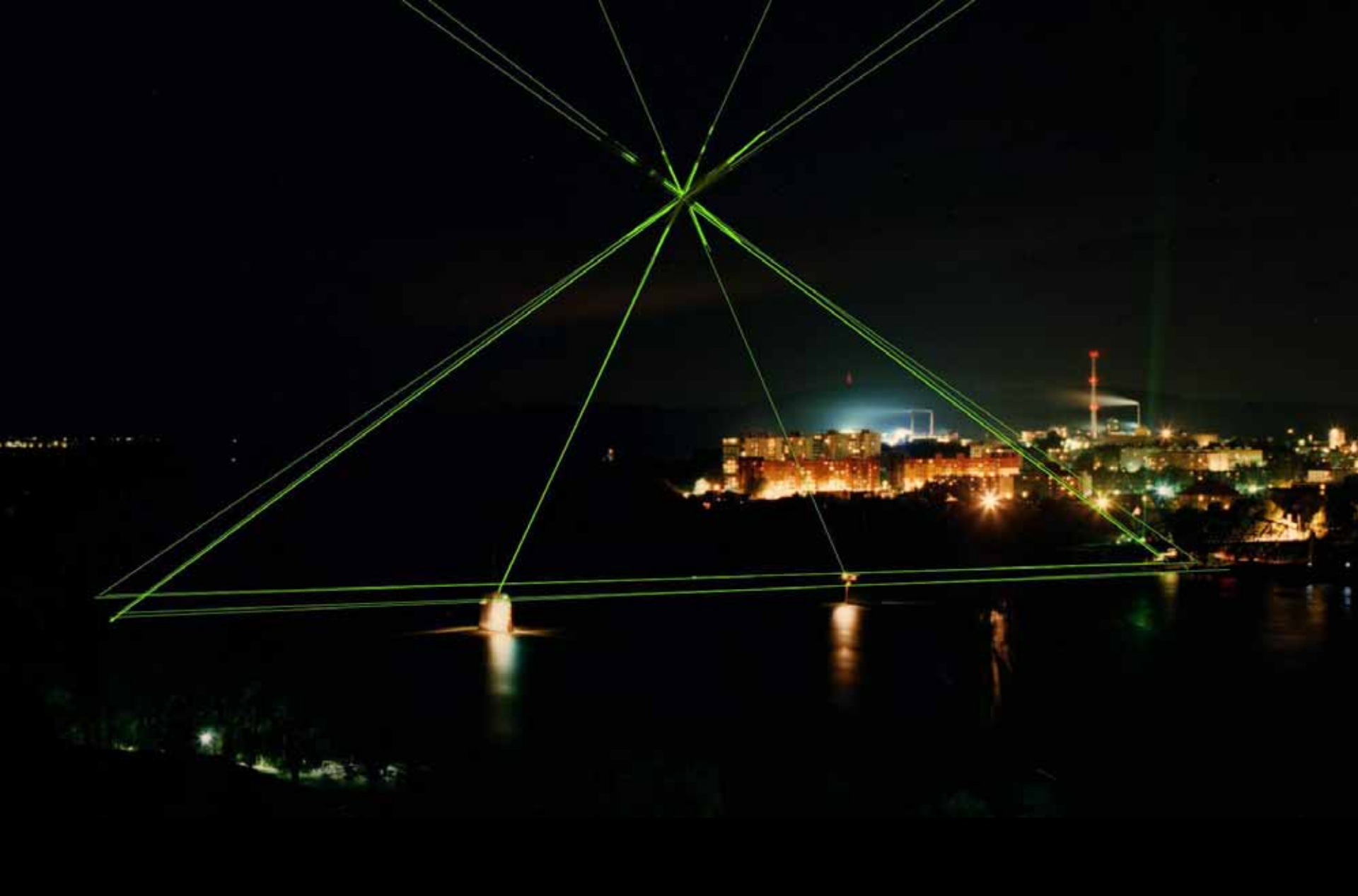
Csáji Attila: Fény * Föld * Gömb
Balatonboglári lézer environment 1995

Csáji Attila: Fény * Föld * Gömb
(lézereenvironment, Balatonboglár, 1995)

Csáji Attila: Boglári environment részlet
Az U17 motívum felhasználásával

Csáji Attila: Fényhíd
(Lézerenvironment, Esztergom-Párkány 1997)

Két fény-enviromentet szeretnék bemutatni.
Ezek térben és időben megkomponáltan változó, zenével összehangolt fénystruktúrák.

Az egyik a „**Visszatérés**”,
amely Koppenhágában (Lux Europae 2002) volt látható először,
majd tovább gondolt változata Egerben, a Trinitárius templomban az
V. Fényszimpózium és a Tavaszi Fesztivál nyitó eseményeként
Később még erőteljesebb változtatásokkal Rómában mutattuk be
(La Notte Bianca, Falconieri Palota 2004).,

A másik egy groteszk játék: „**Lappok és laptop**” címmel.

Mindkettő ellentétre épül: a visszafordíthatatlan és visszafordítható
folyamatok (Visszatérés)
ill. a prehisztorikus idők és a csúcstechnológiák ellentétére.

2005 április 21-től, a Fővárosi Képtár templomterében time-kóddal
ellátott, rögzített és kiteljesített változatuk került bemutatásra.

A photograph of a modern building at night. The building's facade is composed of dark, rectangular panels, likely metal or stone, with a grid of windows. A single, lit candle is attached to the building's exterior wall, casting a bright, multi-colored glow (yellow, blue, and red) that illuminates the surrounding panels. The sky is dark, and the overall atmosphere is dramatic and symbolic.

Csáji Attila: Visszatérés
Lux Europae 2002, Koppenhága

Egy hatalmas, mintegy tízméteres gyertya égett lobogott, hónapokon keresztül Koppenhága egyik központi terén, egy ház oldalán.

Ez a vetített motívum – mely egyben egy ölelkező kettős spirál – animálódott, gyorsított folyamatban csonkig leégett, haldoklott, elhalt, elnyelte a sötét, majd a sötétből az elhamvadt gyertyacsonk újra lobbant, és visszaépült egy hatalmas méretű égő gyertyává. A „Visszatérés”-ben – ez volt a LUX EUROPEA-n bemutatott fényinstallációm címe – egy irreverzibilis folyamat visszafordíthatóvá válik. Az egész 5 percig tartott –ami ismétlődött újra és újra.

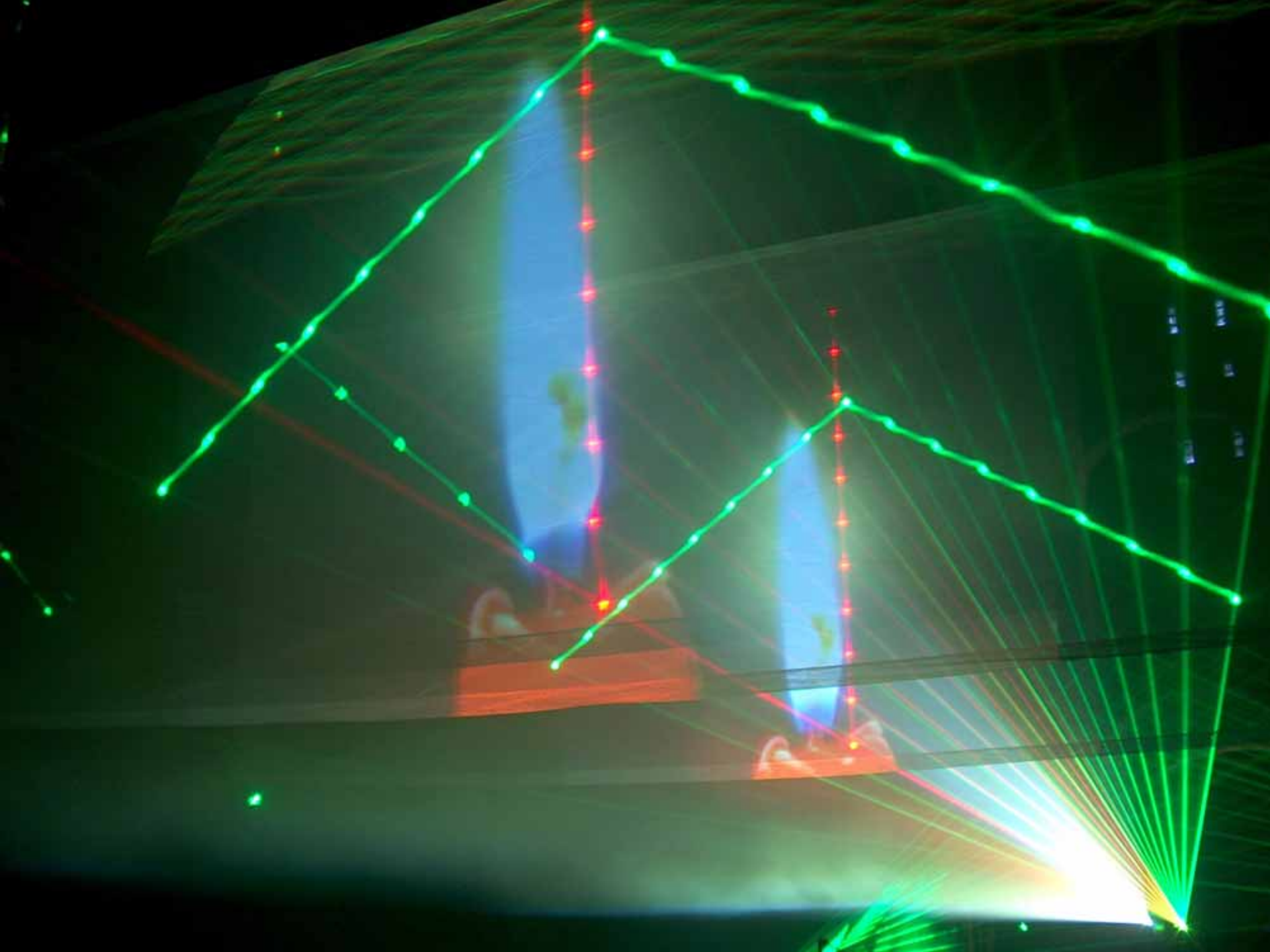

Csáji Attila: Visszatérés

(multimédia: lézer, videó, CD stb. Eger 2003, Trinitárius templom)

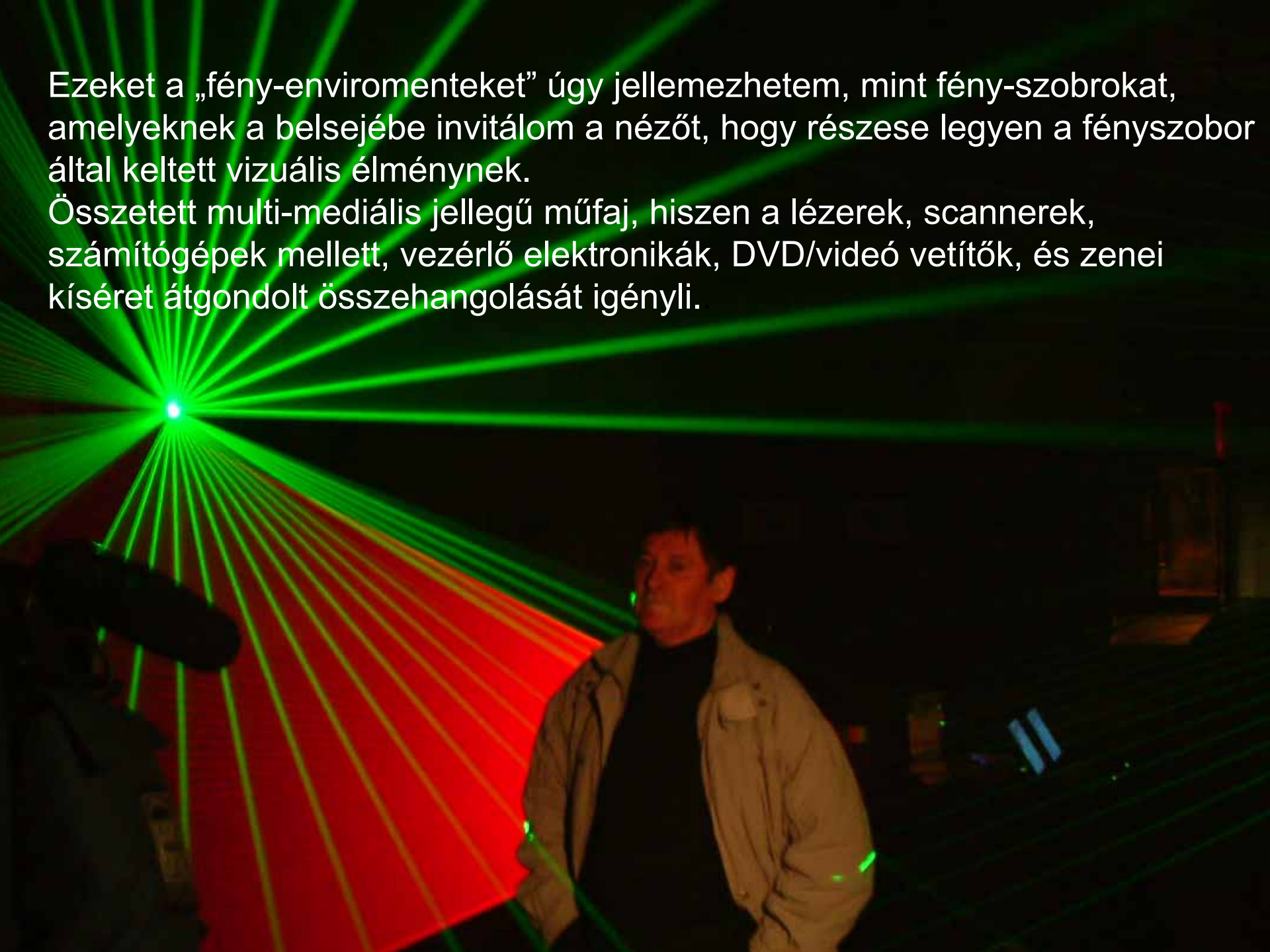

Visszatérés, Budapest, Kiscelli Múzeum 2005.

Ezeket a „fény-enviromenteket” úgy jellemezhetem, mint fény-szobrokat, amelyeknek a belsejébe invitálom a nézőt, hogy részese legyen a fényszobor által keltett vizuális élménynek.

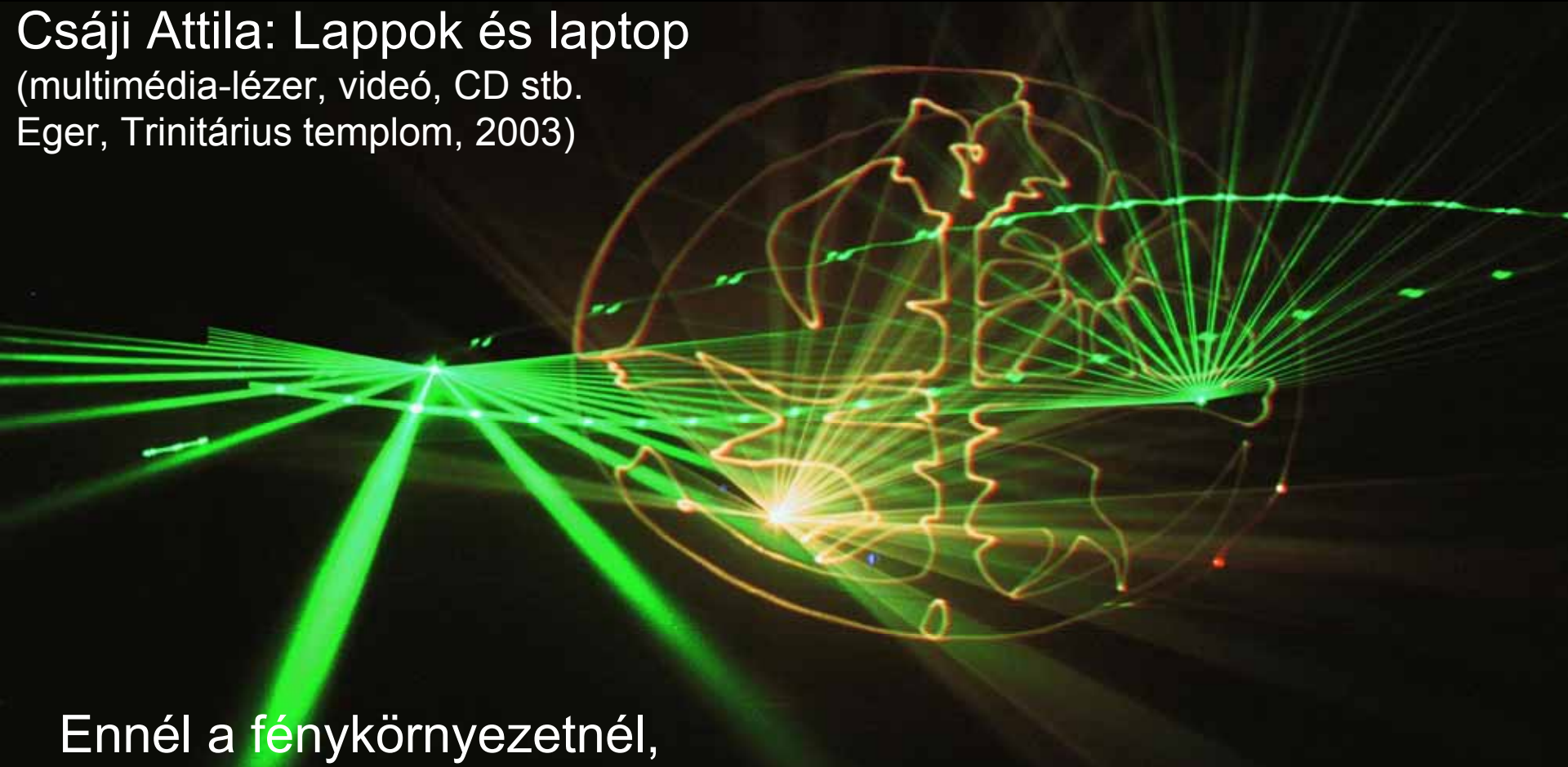
Összetett multi-mediális jellegű műfaj, hiszen a lézerek, scannerek, számítógépek mellett, vezérlő elektronikák, DVD/videó vetítők, és zenei kíséret átgondolt összehangolását igényli.

A fény-környezet belsejében

Csáji Attila: Lappok és laptop
(multimédia-lézer, videó, CD stb.
Eger, Trinitárius templom, 2003)

Ennél a fénykörnyezetnél,
vagy nevezhetjük fény-performansznak is,
a történelem előtti időkhöz nyúltam vissza,
a sziklarajzokhoz és sámándobok motívumaihoz:
a vonalakhoz,
mint a vizualitás egyik legközvetlenebb kifejező eszközéhez.

A sziklarajzokban az elementárisan egyszerű vonzott és vonzott a rajzokban megnyilvánuló áradó életerő.

A vonal a látvány nyelvének egyik legegyszerűbb és legelvontabb kifejező eszköze, amit évezredek óta használ az ember.

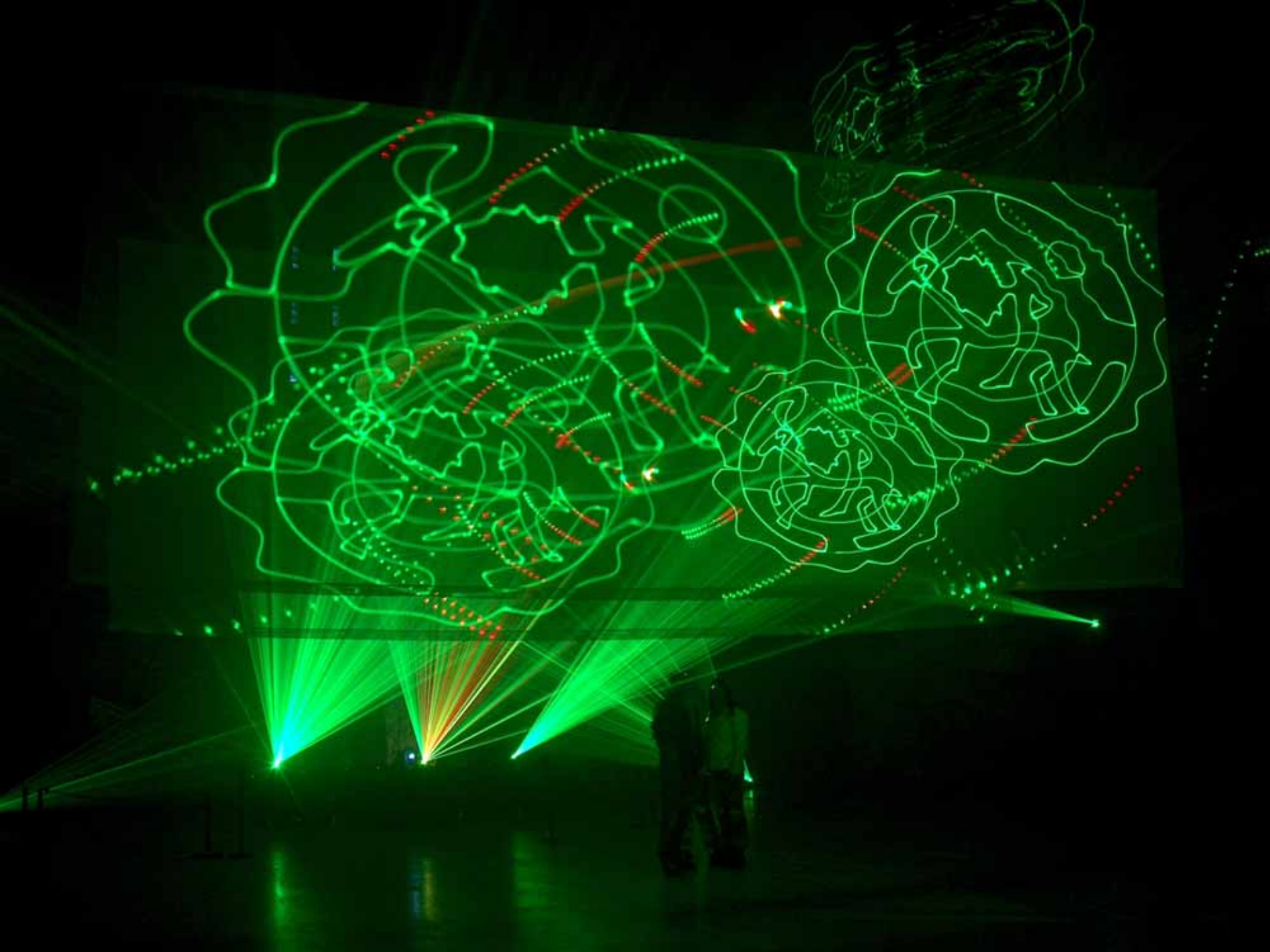
És különösen vonzott a vonal fény által történő újjáértelmezési lehetősége.

Római Magyar Akadémia

Előkészületek a díszudvaron
Csáji Attila lézer-
enviromentjének bemutatásához
2004. október

LA NOTTE BIANCA
ATTILA CSÁJI: RITORNO
18 settembre 2004 PALAZZO FALCONIERI

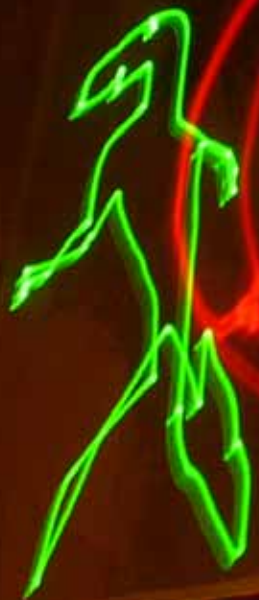
„Lappok és laptop” –ban

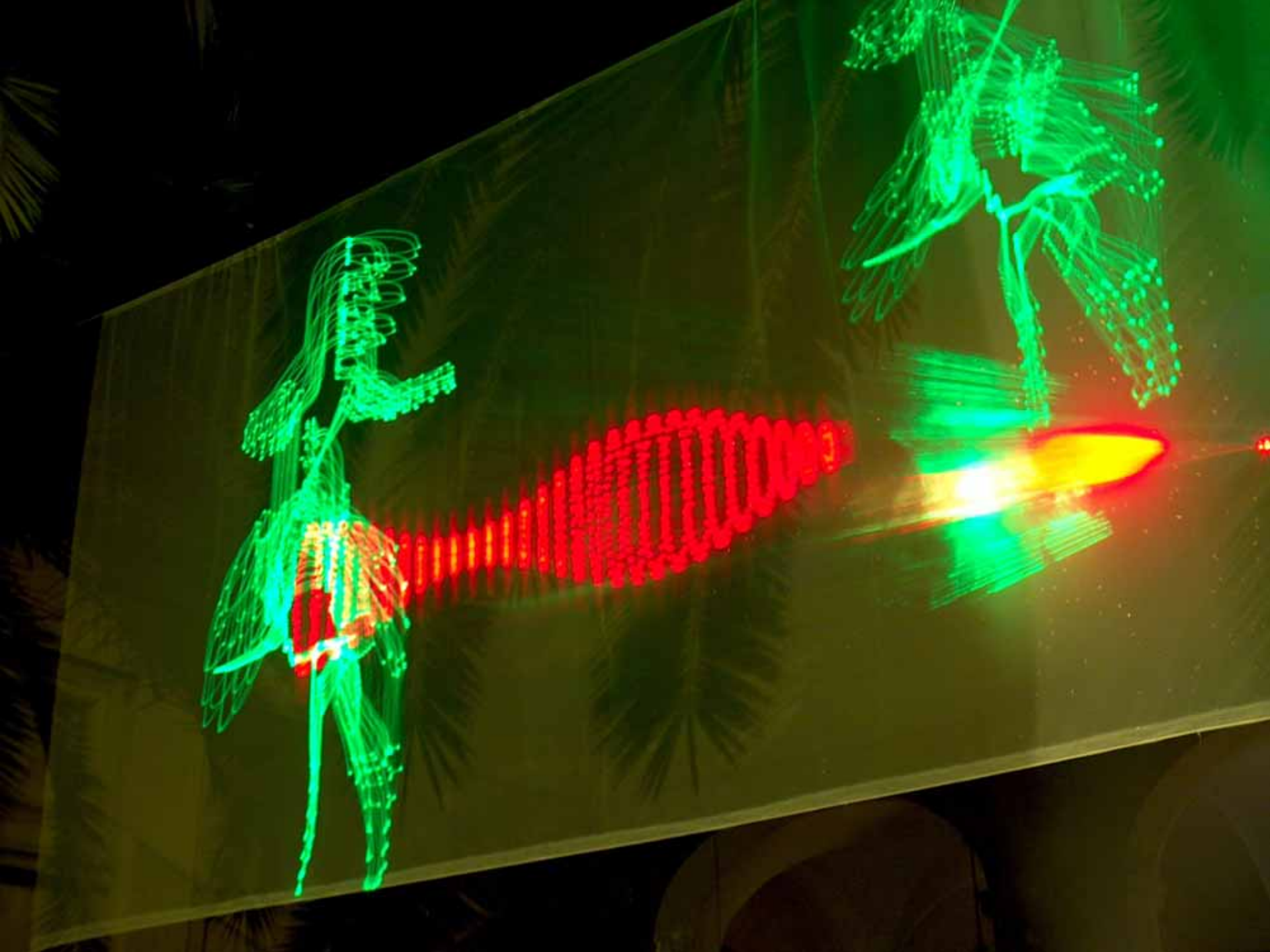
az északi sziklarajzok, sámán dobok,
ősi karcolatok elevenednek meg a
csúcstechnológiák eszköztárával.

A lézer nagyfokú irányíthatóságát kihasználva scanner párok
segítségével a vonalas rajzokká formálódnak a falakon,
áttetsző tüllökön illetve részben a térben animálódnak.

A kezdetben visszafogott, nyugodt fénystruktúra átformálódik és
mágikus és groteszk hatások keverednek egymással egy hol
felszabadult, hol drámaian lüktető játékban.

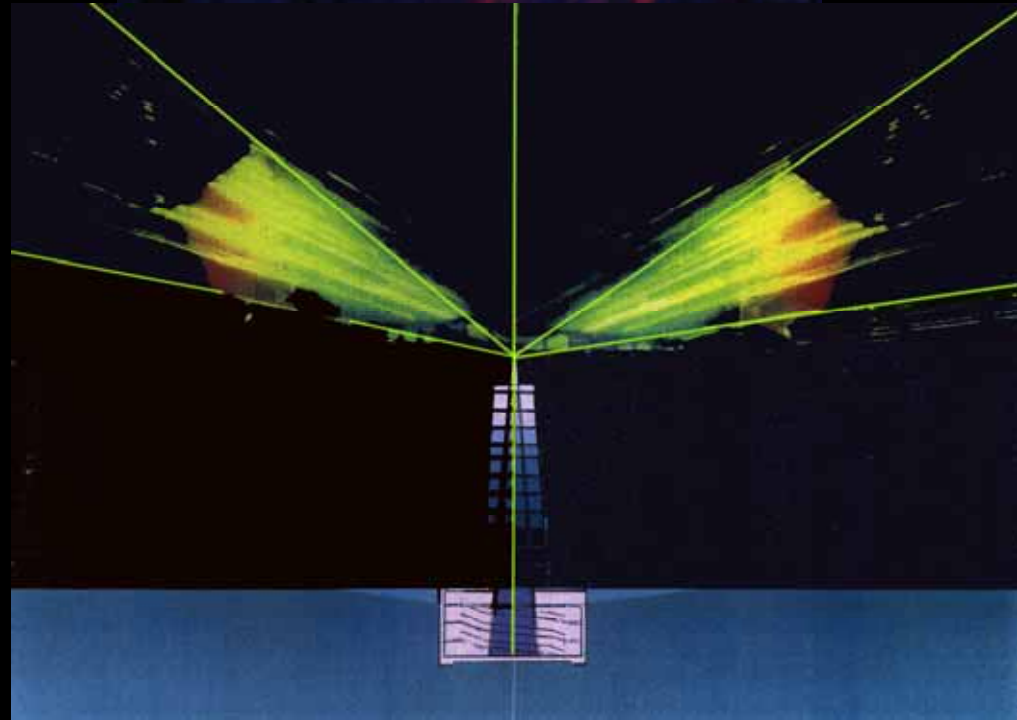

LÉZERTORONY

A LÁGYMÁNYOSI
EGYETEMVÁROS ÉS
INFORMATIKAI NEGYED
KÖZPONTJÁBAN

KONCEPCIÓ ÉS
LÁTVÁNYTERV:
CSÁJI ATTILA

ÉPÍTÉSZET:
POLONYI KÁROLY
(GENERÁL TERVEZŐ:
IPARTERV RT)

A budapesti panoráma tengelyébe állítandó fényoszlop ünnepélyes alkalmak és az idegenforgalom részére ajánlja a csúcstechnológiák látványteremtő lehetőségeinek a felhasználását.

A fénytorony egy óriási obeliszk, amely három elkülönülő részre oszlik:

1. Az acél tartószerkezet által hordott 33 méter magas 8 m átmérőjű csonka kúp, amelynek alul fekete és szürkés-kék változatain át, felfele folyamatosan világosodó üvegfelület az obeliszknek a felszín felett látható része. Ez egy megadott magasságban hatalmas méretű vetítő felületté válik, melyen előre meghatározott időpontokban, lenyűgöző méretekben, vizuális változatosságokkal telítetten, zenével kísértén jeleníthető meg.

A magyarság 1100 éves kárpát-medencei jelenlétének, a magyar államalapításnak, kulturális és történelmi múltjának, a város 2000 éves kontinuitásának, mozgó, képi metamorfózisok sorából létrejövő „képeskönyve”.

46,50

33,00

30,00

27,00

+3,00

±0,00

-3,00

9,00

28,00

üreg prizma

optikai rendszerek 2

MIT Center of
Visual Studies
György Kepes
Kutató Bázis

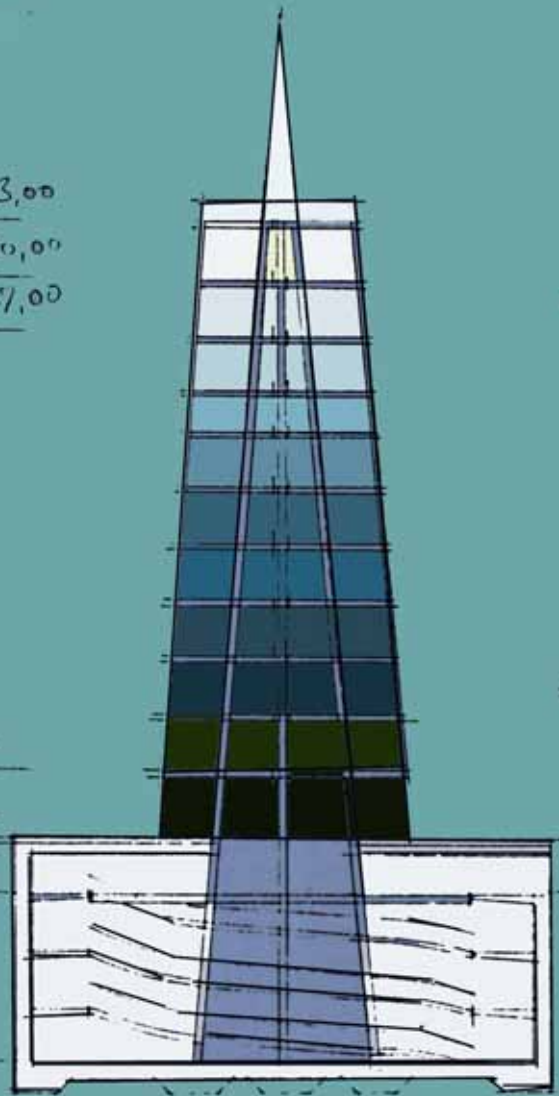

optikai rendszerek 1

holoptikus körponti tükör

holografikus fénytér

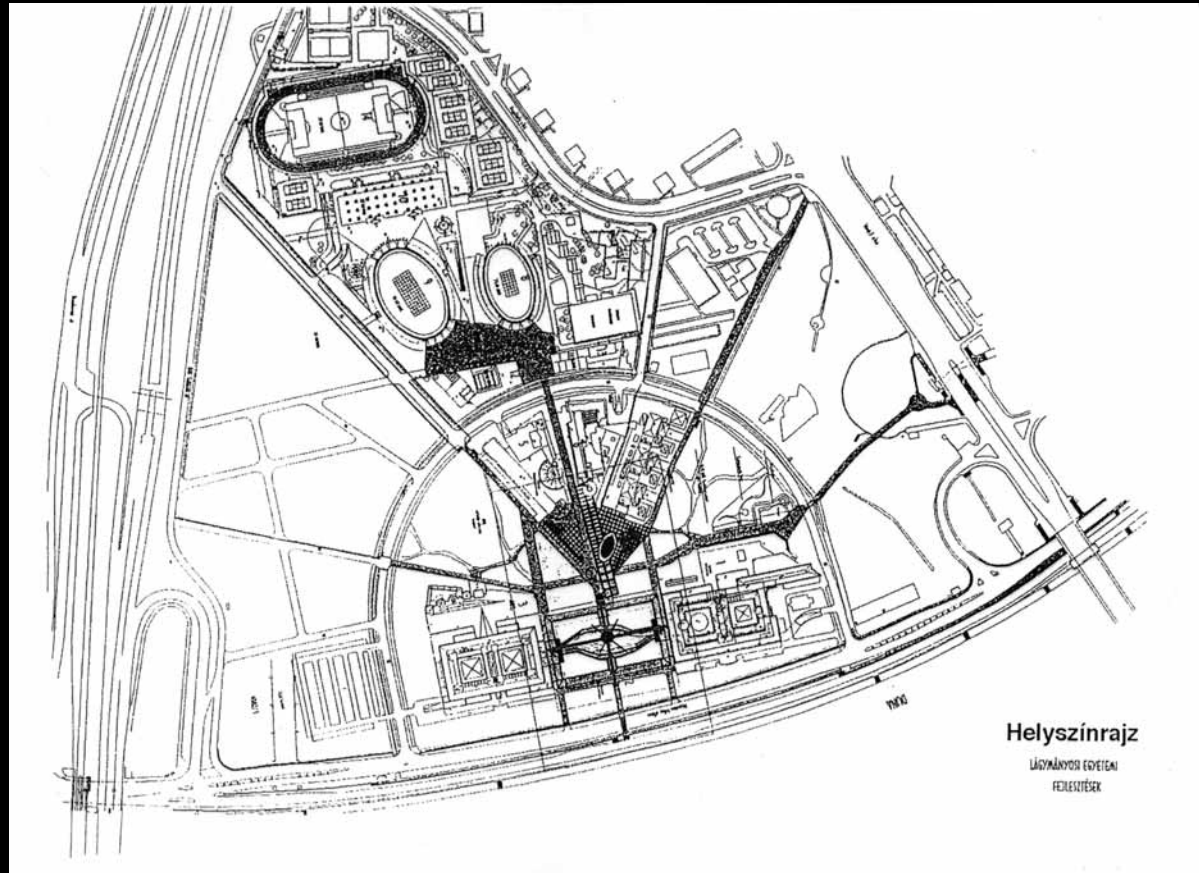
FÉNYTORONY
MIT-CVSGYÖRGY KEPES KUTATÓBÁZIS
Programterv
98.06.25
Pólmánkió

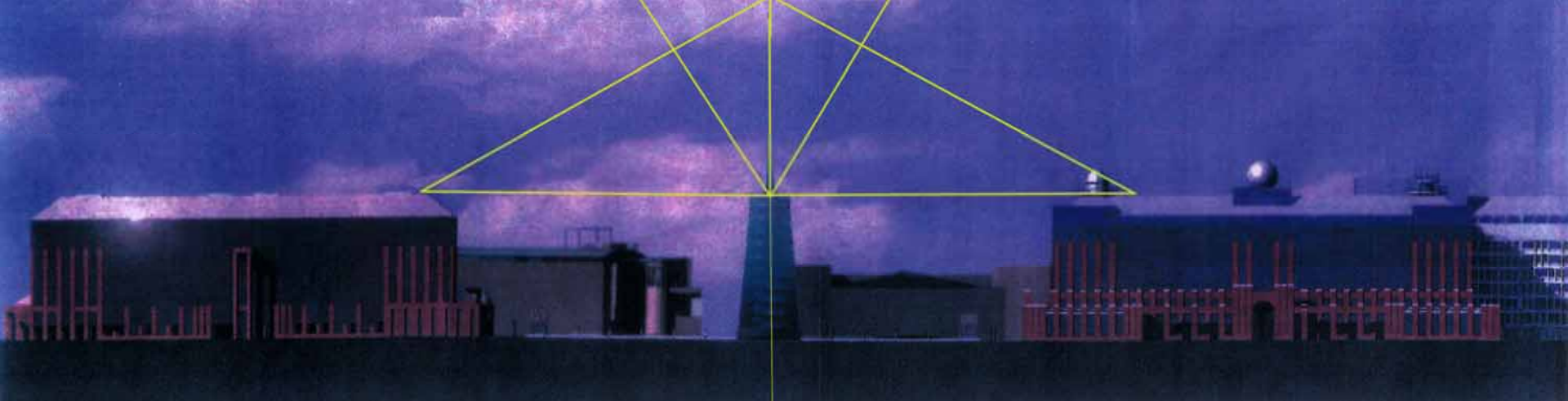
2. A földszinti tér lefelé középen nyitott. A fénytengely itt a gyökereket rejtő mélyben egy holografikus fénytérben folytatódik, egy „kulturális DNS”-ben, hiszen a le- majd feljutás egy kettős, egymást sehol nem metsző spirálrámpan történik, melynek terében a Nagyszentmiklósi kincstől a Kolozsvári testvérek Szt. György szobrán keresztül Csontváry-ig, Bartókig, Gábor Dénesig a magyar kultúra kiemelkedő teljesítményei jelennek meg.
3. A lézerlátványnak a külső térben megjelenő része a fénysugaraknak - a közönség számára kilátóként is használható tetején az üveg prizmarészben születik. Innen lép ki a holografikus belső térből zöld, végtelenségbe nyúló felkiáltójelként a fénytengely mely óráról órára lángoló gyűrűvé változik elementárisan egyszerű jelképpé változva: most van felkelőben ennek a térségnek a Napja... A nagy távolságból is látható fénytengely és fénygyűrű , amely a lézersugarak modulációjával szivárvány ágakkal gazdagodik, bevonva a környezetet, eltérő geometriai formákat ölt.

A holografikus fénytér medencéjének a toronylábak alatt megvastagított alaplemeze és a kettős spirálrámpa által merevített cilindrikus fala vízzáró betonból készül. A torony főszerkezete egy három acélcsőből álló állvány, melyet az általa hordott hengerfelület merevít a kibicsaklás ellen. Erre az állványra támaszkodik a felvonó és a lépcsőtartó szerkezete is.

1998.08.24.

Koncepció és látványterv: Csáji Attila
Építészet: Polónyi Károly
Szerkezettervezés: IPP Ingenierbüro für
Bauwesen Polónyi und Partner

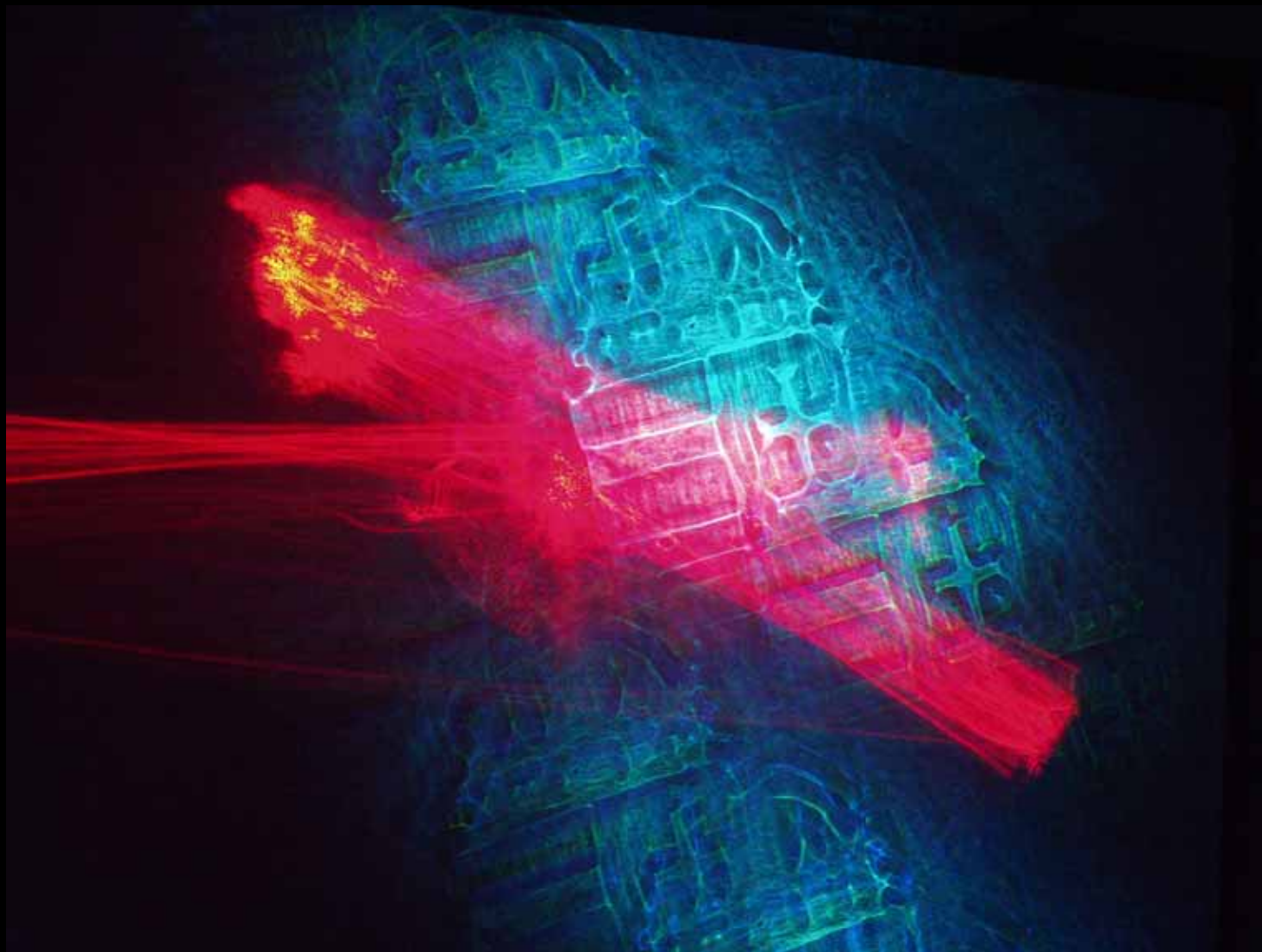

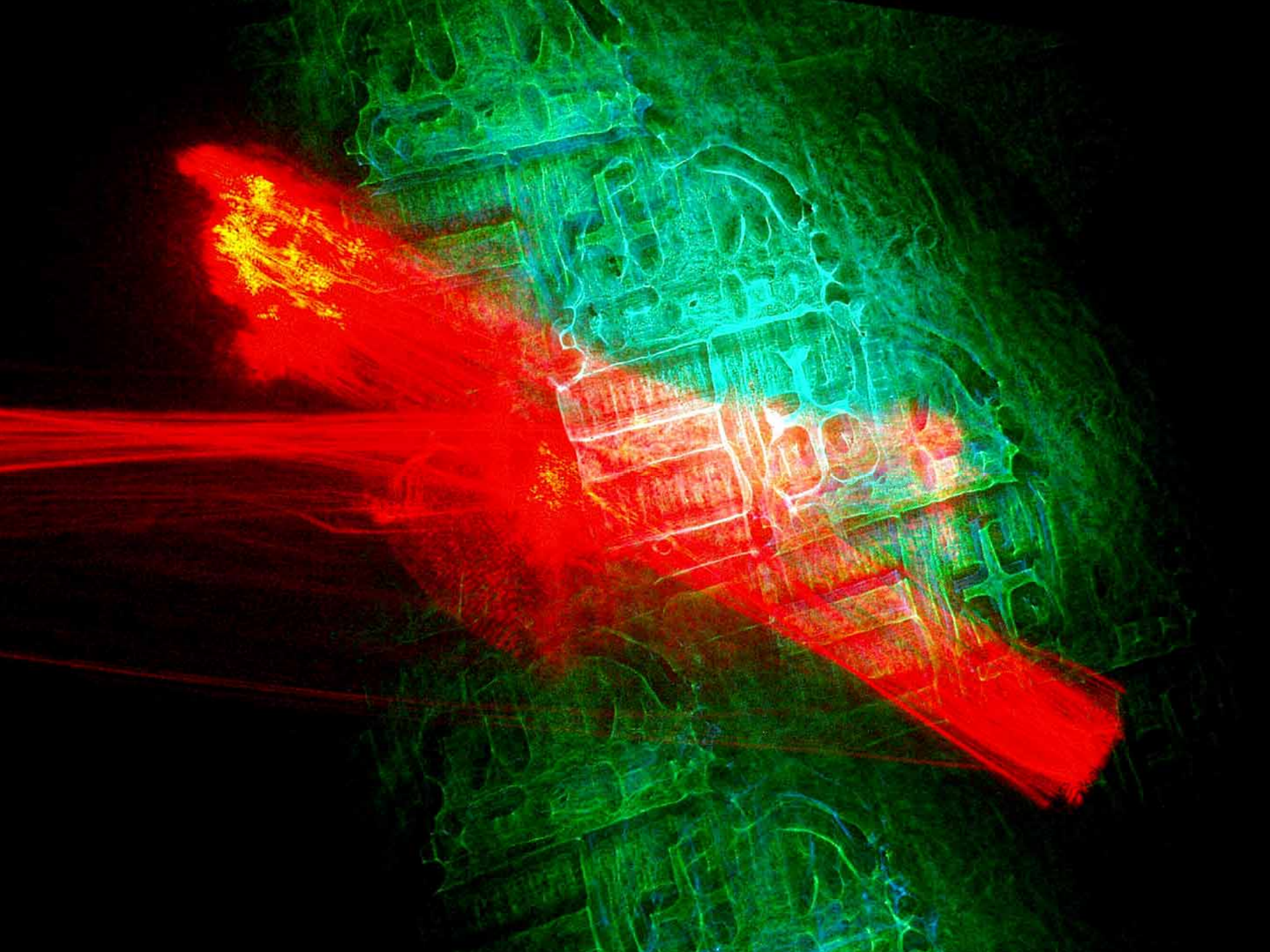
LÉZERTORONY
A LÁGYMÁNYOSI EGYETEMVÁROS ÉS INFORMATIKAI NEGYED KÖZPONTJÁBAN
KONCEPCIÓ ÉS LÁTVÁNYTERV:
CSÁJI ATTILA
ÉPÍTÉSZET:
POLONYI KÁROLY
(GENERÁL TERVEZŐ: IPARTERV RT)

Csáji Attila: A koronás magyar címer

(lézersuperpozíciós felvétel- argon-ion és hélium neon lézerrel- transzparens műanyag képlemezről, optikai ráccsal, 2002 január)

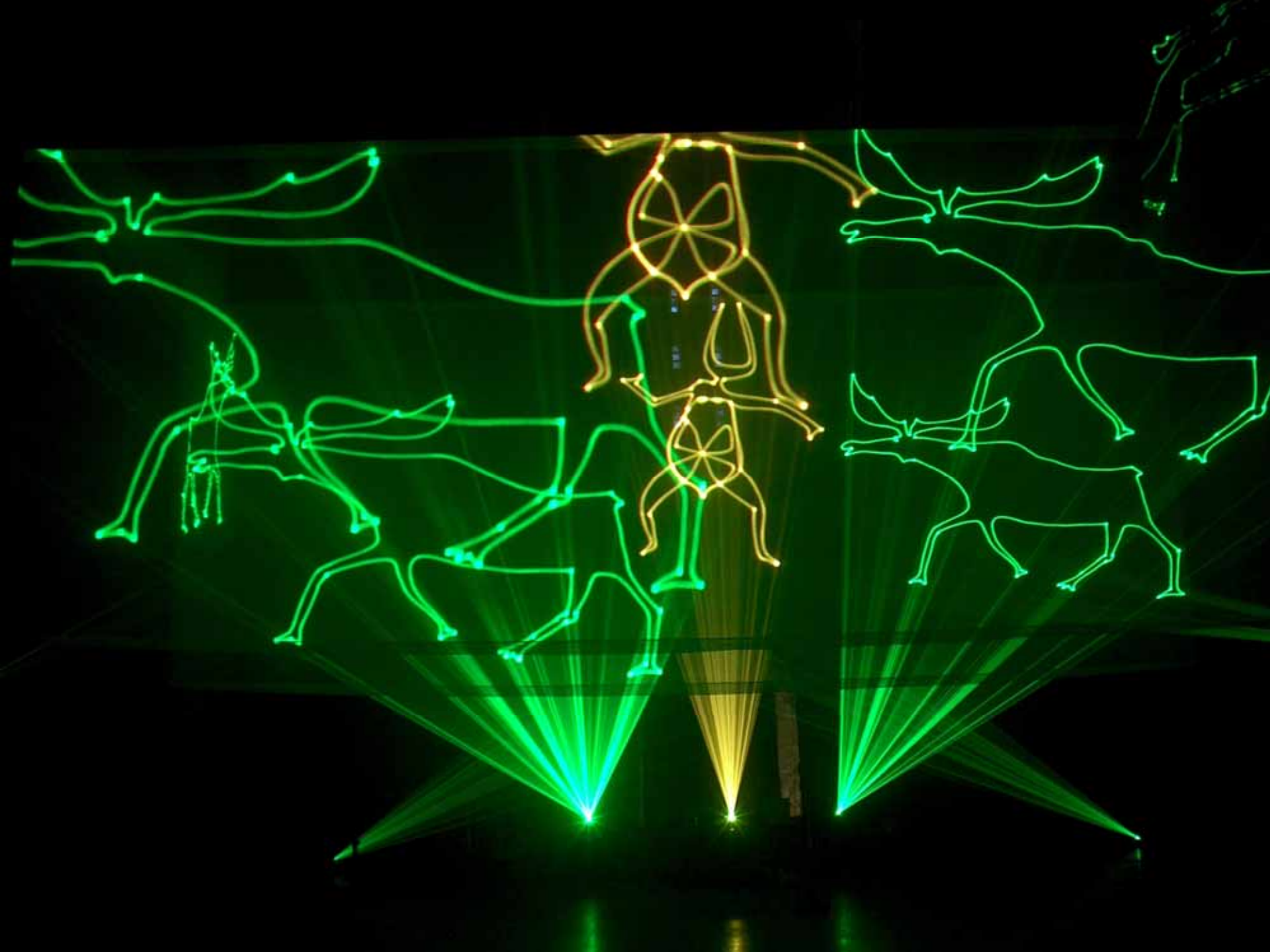

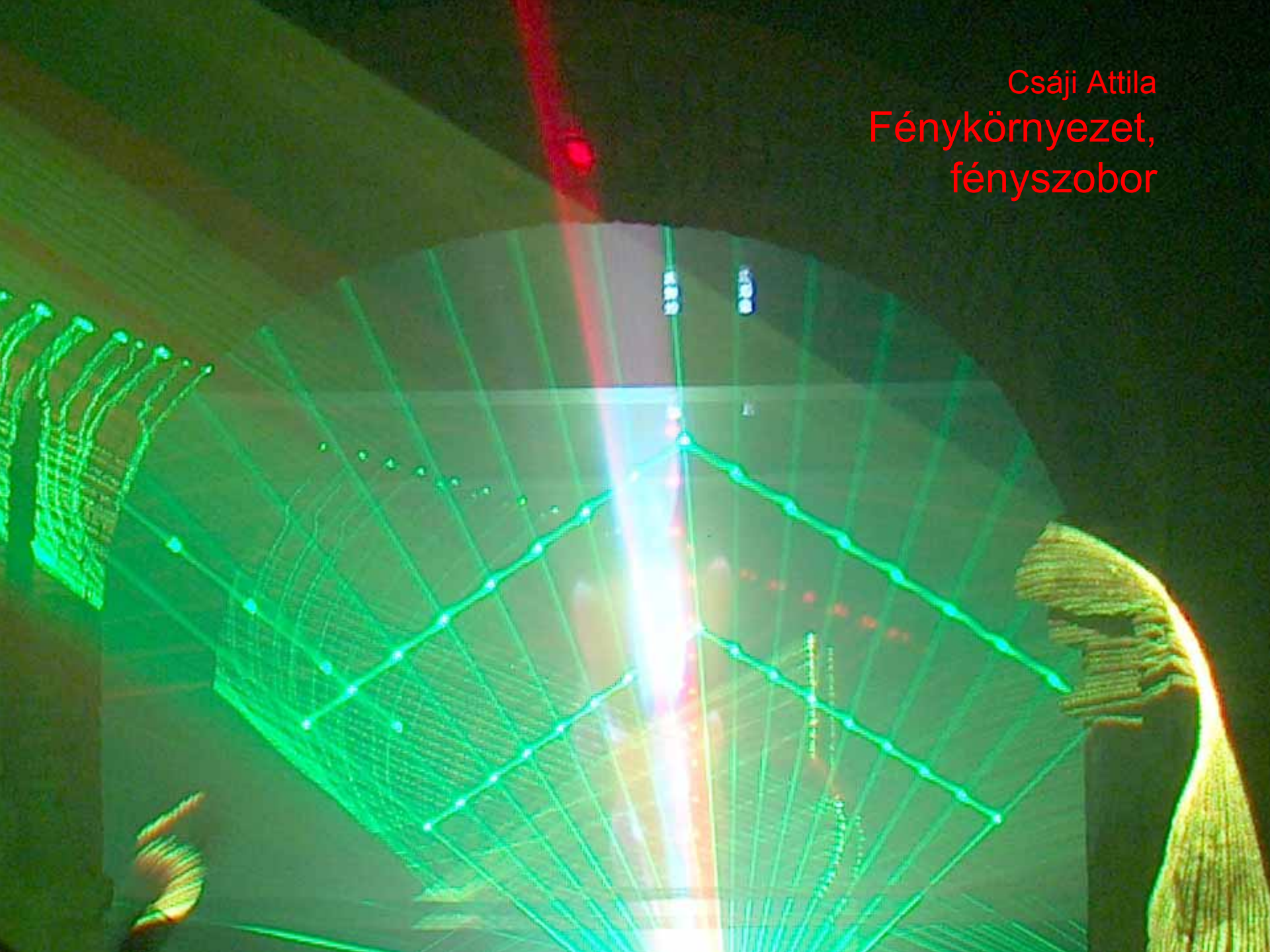
Csáji Attila: Sziklarajzok
Kiscelli Múzeum templomtere

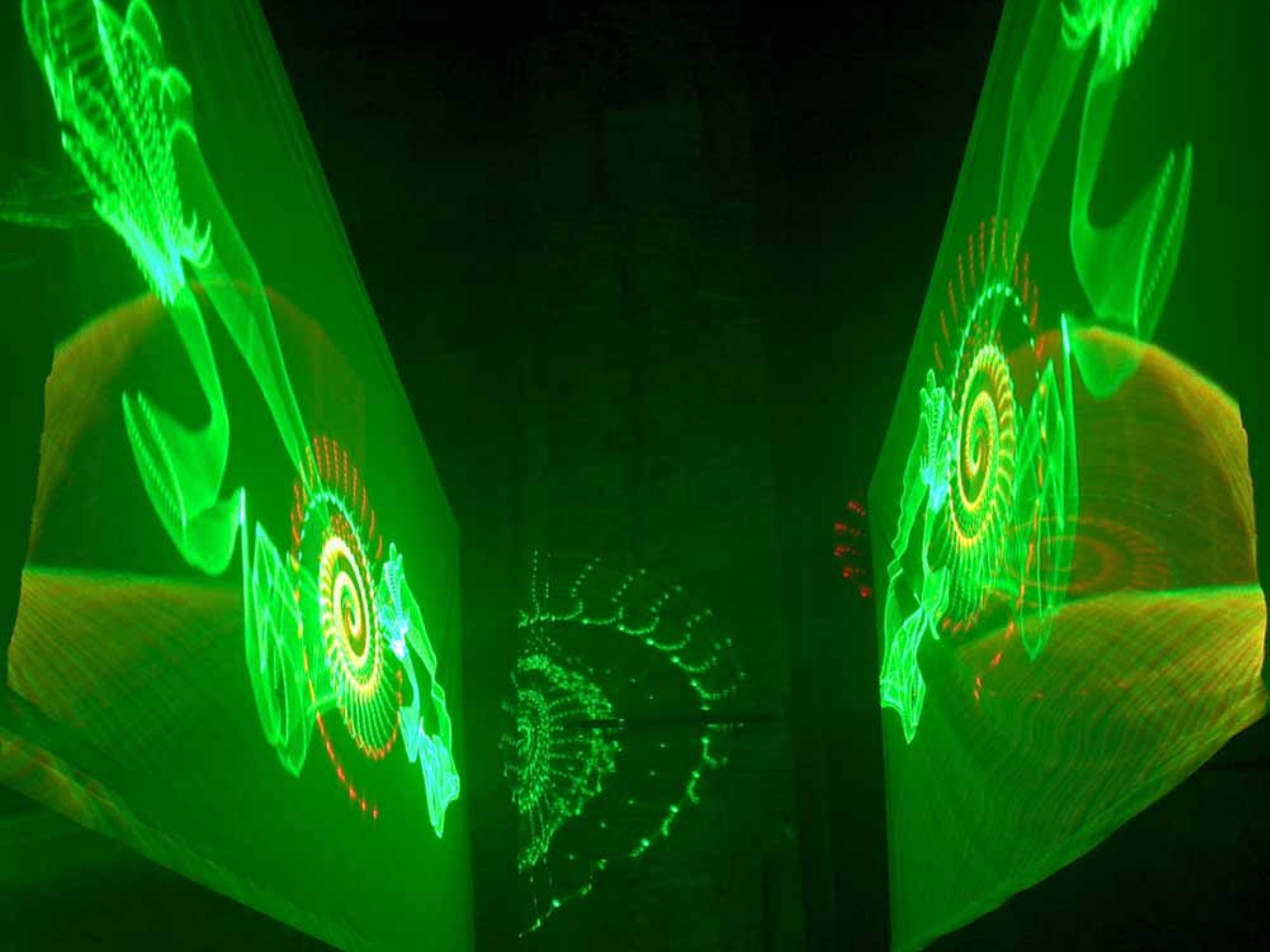

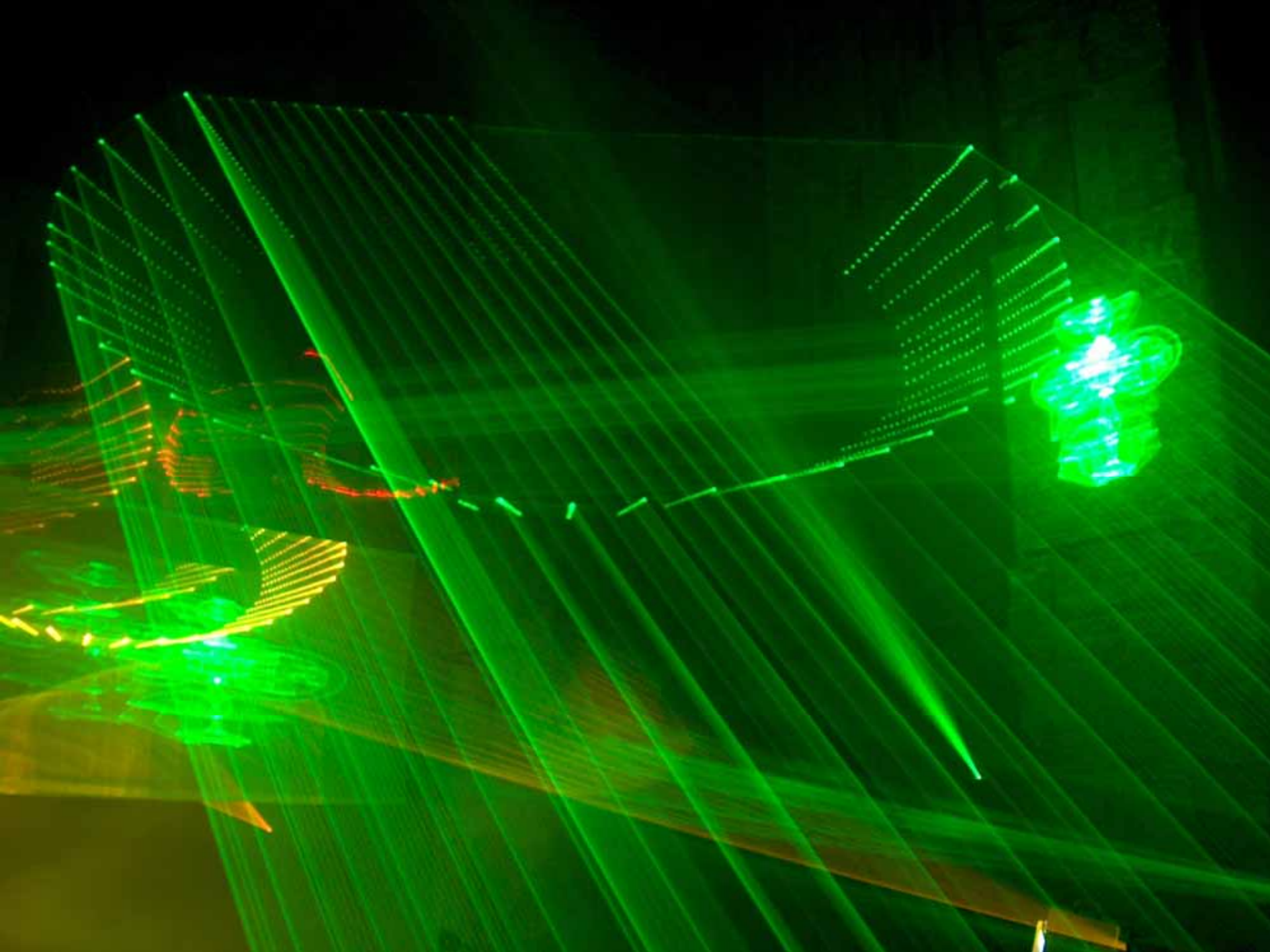

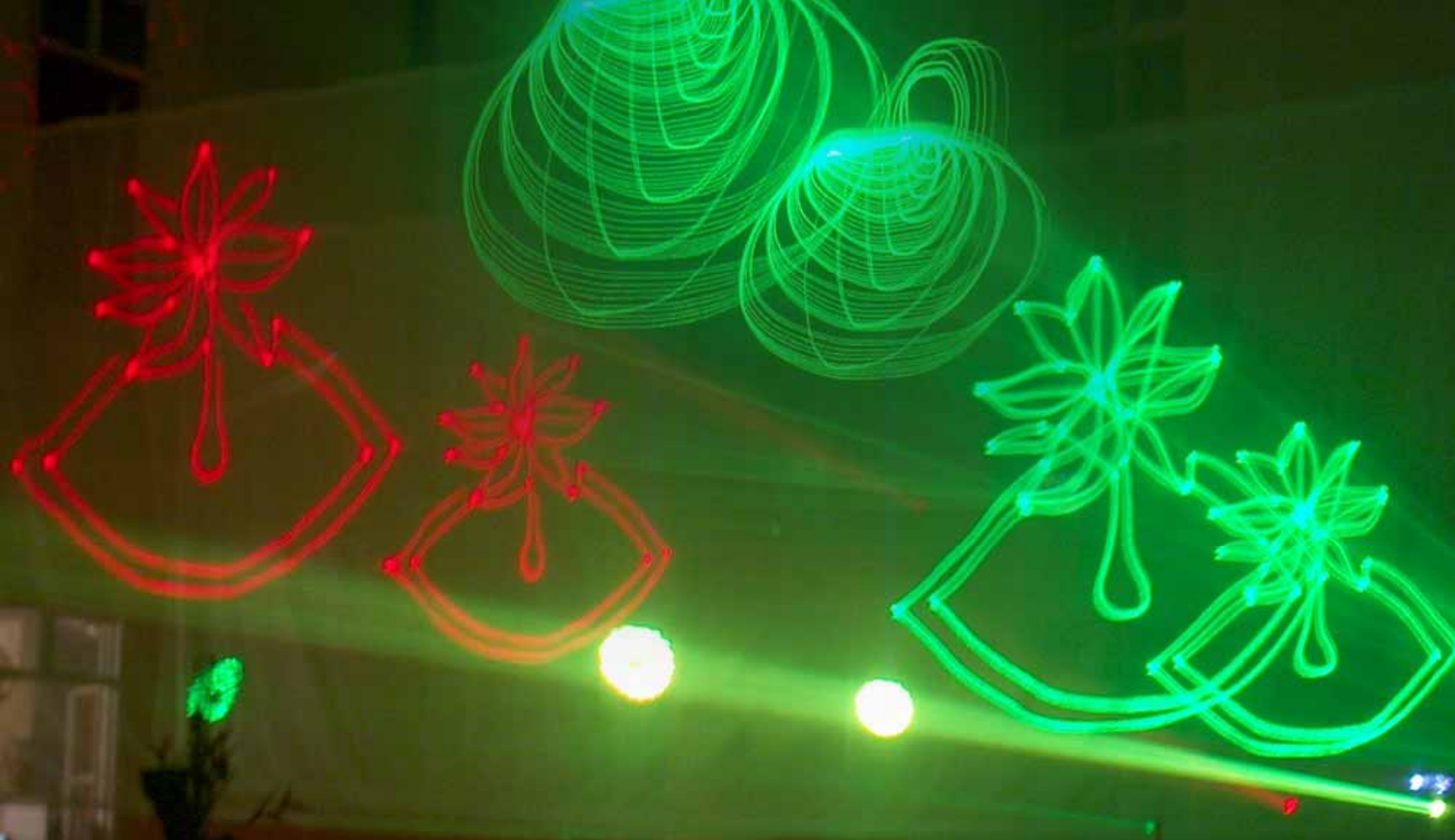

Csáji Attila
Fénykörnyezet,
fényszobor

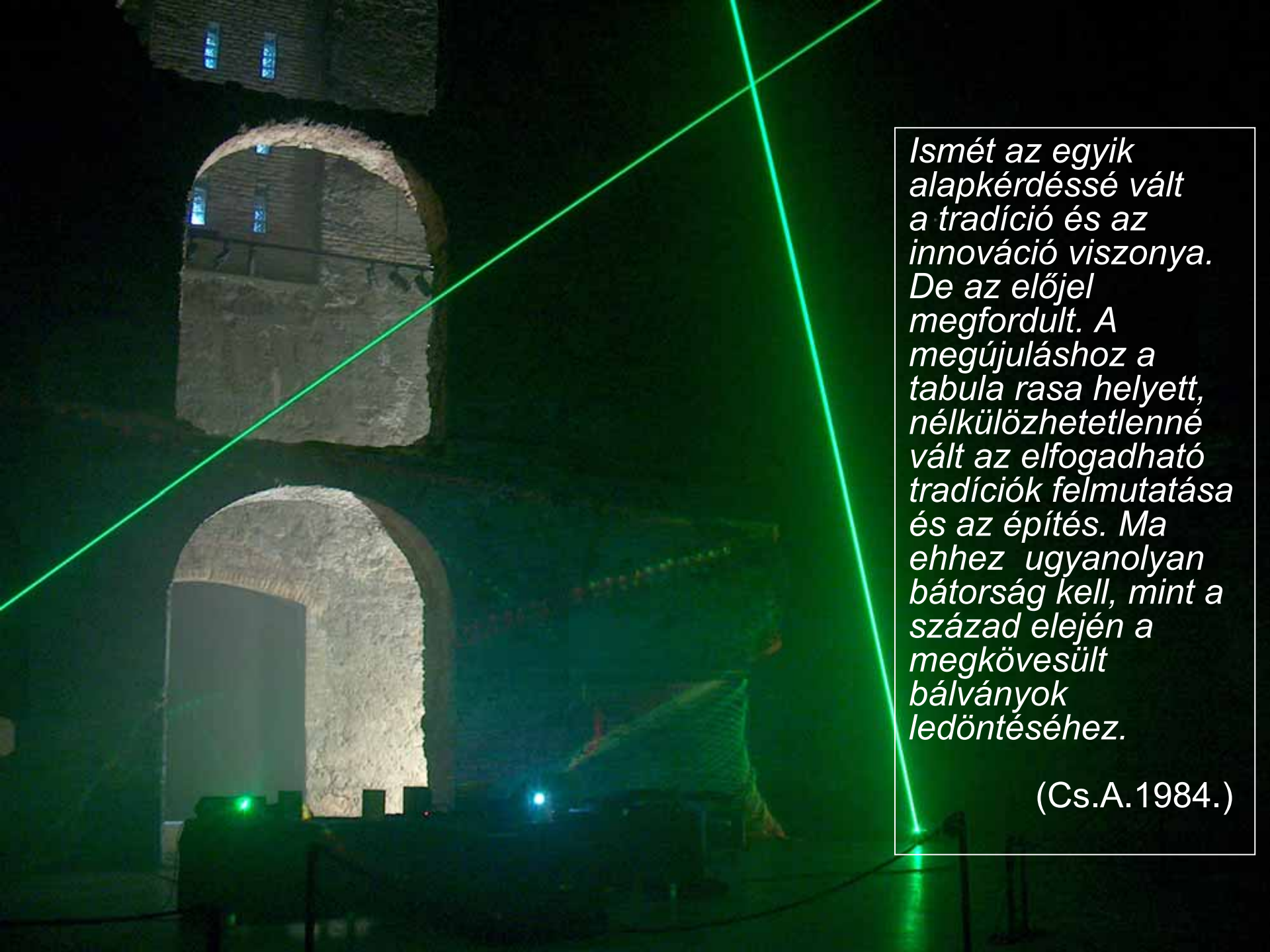

World Science Forum, 2007 Budapest Történeti Múzeum
„A hexék és a fény”

Zene: Dubrovay László

Az utolsó évtizedekben a formai megújulás, a vizuális kutatás egyre inkább a művészeteken kívüli területekre csúszott át: az elektronika, különösen az opto-electronika területére. Fontossá vált művészek-tudósok-technikusok közös tevékenysége.

Mindez hasonló kérdés feltevésre készített, mint a XIX. század utolsó harmadában a fényképezőgép elterjedése. Akkor szembe kellett nézni többek között a természeti kép leképzésének a tökéletes tárgyiasságnak és túl haladásának a problémájával, ma a vizuális innováció robbanásszerű kiterjedésének idején a művészi-újítás hangsúlya szorul korrekciókra.

*Ismét az egyik
alapkérdéssé vált
a tradíció és az
innováció viszonya.
De az előjel
megfordult. A
megújuláshoz a
tabula rasa helyett,
nélkülözhetetlenné
vált az elfogadható
tradíciók felmutatása
és az építés. Ma
ehhez ugyanolyan
bátorság kell, mint a
század elején a
megkövesült
bálványok
ledöntéséhez.*

(Cs.A.1984.)